

PRESUDA OPĆEG SUDA (prvo prošireno vijeće)

14. prosinca 2004.(*)

„Zajednička trgovinska politika – Svjetska trgovinska organizacija (WTO) – Uredba (EZ) br. 3286/94 – Trgovinske prepreke – Pripremljena gorušica – Obustava ispitnog postupka u vezi s trgovinskim preprekama – Interes Zajednice”

U predmetu T-317/02,

Fédération des industries condimentaires de France (FICF), sa sjedištem u Parizu (Francuska),

Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort, sa sjedištem u Millau (Francuska),

Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne” (Cerafel), sa sjedištem u Morlaixu (Francuska),

Comité national interprofessionnel des palmipèdes à foie gras (CIFOG), sa sjedištem u Parizu (Francuska), koje zastupaju O. Prost i M.-J. Jacquot, odvjetnici,

tužitelji,

protiv

Komisije Europskih zajednica, koju zastupaju P.-J. Kuijper i G. Boudot, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu,

tuženika,

povodom zahtjeva za poništenje Odluke Komisije 2002/604/EZ od 9. srpnja 2002. o obustavi ispitnog postupka u vezi s trgovinskim preprekama u smislu Uredbe Vijeća (EZ) br. 3286/94 nastalim zbog trgovinskih praksa koje Sjedinjene Američke Države primjenjuju u okviru uvoza pripremljene gorušice (SL L 195, str. 72.).

PRVOSTUPANJSKI SUD EUROPSKIH ZAJEDNICA (prvo prošireno vijeće),

u sastavu: B. Vesterdorf, predsjednik, P. Mengozzi, M. E. Martins Ribeiro, F. Dehoussé i I. Labucka, suci,

tajnik: H. Jung,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 14. rujna 2004.,
donosi sljedeću

Presudu

Pravni okvir

- 1 Članak 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 3286/94 od 22. prosinca 1994. o utvrđivanju postupaka Zajednice u području zajedničke trgovinske politike kako bi se osiguralo ostvarivanje prava Zajednice prema međunarodnim trgovinskim pravilima, posebno onima utvrđenima pod okriljem Svjetske trgovinske organizacije (WTO) (SL L 349, str. 71.), (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 33., str. 11.) kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 356/95 od 20. veljače 1995. (SL L 41, str. 3.) (SL posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 12., str. 12.) (u dalnjem tekstu: Uredba br. 3286/94), predviđa:

„Ova Uredba uspostavlja postupke Zajednice u području zajedničke trgovinske politike kako bi se osiguralo ostvarivanje prava Zajednice prema međunarodnim trgovinskim pravilima, a posebno onima koja su uspostavljena pod okriljem Svjetske trgovinske organizacije, a koja, ovisno o njihovoj usklađenosti s postojećim međunarodnim obavezama i postupcima, imaju za cilj:

[...]

(b) odgovoriti na trgovinske prepreke koje imaju učinak na tržište trećih zemalja s ciljem uklanjanja nastalih štetnih učinaka na trgovinu.

Ti se postupci primjenjuju posebno na pokretanje i kasnije vođenje i završetak postupaka međunarodnog rješavanja sporova u području zajedničke trgovinske politike.”

- 2 U članku 2. Uredbe br. 3286/94 propisuje se:

„1. U smislu ove Uredbe „trgovinske prepreke” su sve trgovinske prakse koje donose ili primjenjuju treće zemlje, a u pogledu kojih je, na temelju međunarodnih trgovinskih pravila, uspostavljeno pravo postupanja. Pravo postupanja postoji kada međunarodna trgovinska pravila zabranjuju praksu izravno ili daju drugoj stranci, koja je oštećena tom praksom, pravo tražiti da se uklone učinci te prakse.

2. U smislu ove Uredbe i ovisno o stavku 8., „prava Zajednice” su ona međunarodna trgovinska prava kojima se ona može koristiti prema međunarodnim trgovinskim

pravilima. U tom kontekstu „međunarodna trgovinska pravila” su, prije svega, ona uspostavljena pod okriljem WTO-a i propisana u prilozima Sporazumu WTO-a, ali to mogu također biti i ona propisana bilo kojim sporazumom kojega je Zajednica stranka i koji propisuje pravila primjenjiva na trgovinu između Zajednice i trećih zemalja.

[...]

4. Za potrebe ove uredbe, „štetni učinci na trgovinu” su oni koje nanosi ili prijeti nanošenjem neka trgovinska prepreka, u pogledu proizvoda ili usluge, poduzećima Zajednice na tržištu bilo koje treće zemlje, a koji imaju materijalni učinak na gospodarstvo Zajednice ili regije Zajednice ili na njezin sektor gospodarske djelatnosti. Činjenica, samo po sebi, da podnositelj pritužbe trpi takve štetne učinke ne smatra se dostatnom da bi opravdala pokretanje bilo kakvog postupka institucija Zajednice.

[...]"

3 U članku 4. Uredbe br. 3286/94 propisuje se:

„1. Svako poduzeće Zajednice, ili svako udruženje sa ili bez pravne osobnosti, koje postupa u ime jednog ili više poduzeća Zajednice i smatra da su ta poduzeća Zajednice pretrpjela štetan utjecaj na trgovinu, kao posljedicu trgovinskih prepreka s učinkom na tržište treće stranke, može podnijeti pisanu pritužbu. Takva je pritužba međutim dopuštena jedino ako se na navodnu trgovinsku prepreku primjenjuje pravo na postupanje uspostavljeno prema međunarodnim trgovinskim pravilima propisanim multilateralnim ili plurilateralnim trgovinskim sporazumima.

2. Pritužba mora sadržavati dosta dokaze o postojanju trgovinske prepreke i nastalim štetnim učincima na trgovinu. Dokaz o šteti, ako je moguće, mora biti dán na temelju oglednog popisa čimbenika navedenih u članku 10.”

4 Članak 5. Uredbe br. 3286/94, naslovlijen „Postupci podnošenja pritužbe” glasi kako slijedi:

- „1. Pritužba se podnosi Komisiji koja njezinu kopiju šalje državama članicama.
- 2. Pritužba se može povući, a postupak se u tom slučaju može obustaviti osim ako obustava ne bi bila u interesu Zajednice.
- 3. Ako, nakon konzultacija, postane očito da pritužba ne pruža dosta dokaze za opravdanje pokretanja postupka, podnositelja pritužbe se o istome obavještava.
- 4. Nakon svake pritužbe podnesene u skladu s člancima 3. i 4., Komisija donosi odluku što je ranije moguće o pokretanju ispitnog postupka Zajednice; uobičajeno, odluka se donosi u roku od 45 dana od podnošenja pritužbe; na zahtjev ili uz suglasnost podnositelja pritužbe, ovaj se rok može suspendirati kako bi se omogućilo

pribavljanje dodatnih podataka koji mogu biti potrebni za punu ocjenu valjanosti slučaja podnositelja pritužbe.”

5 U članku 7. stavku 1. Uredbe br. 3286/94 navodi se:

„Za potrebe konzultacija na temelju ove Uredbe osniva se savjetodavni odbor, dalje u tekstu „Odbor”, sastavljen od predstavnika svake od država članica i predstavnika Komisije kao predsjedavajućeg.”

6 U članku 8. Uredbe br. 3286/94 propisuje se:

„1. Ako se, nakon konzultacija, Komisija uvjerila da postoje dostatni dokazi koji opravdavaju pokretanje ispitnog postupka i da je on potreban u interesu Zajednice, Komisija poduzima sljedeće:

(a) objavljuje pokretanje ispitnog postupka u *Službenom listu Europskih zajednica*; ta objava sadrži predmetni proizvod ili uslugu i zemlje, daje sažetak primljenih podataka, te navodi da sve odgovarajuće podatke treba priopćiti Komisiji; navodi rok u kojem zainteresirane stranke mogu zatražiti da ih Komisija usmeno sasluša sukladno stavku 5.;

(b) službeno obavještava predstavnike zemlje ili zemalja u postupku s kojima može, prema potrebi, održati konzultacije;

(c) ispitivanje provodi na razini Zajednice, postupajući u suradnji s državama članicama.

[...]

4. (a) Podnositelji pritužbi te predmetni izvoznici i uvoznici, kao i predstavnici predmetne zemlje ili zemalja mogu pregledati sve podatke koji su na raspolaganju Komisije osim dokumenata za internu upotrebu Komisije i administracija, pod uvjetom da su ti podaci bitni za zaštitu njihovih interesa i da nisu povjerljivi u smislu članka 9. te da ih koristi Komisija u svom ispitnom postupku. Navedene osobe upućuju Komisiji utemeljeni zahtjev te navode podatke koje traže.

(b) Podnositelji pritužbi te navedeni izvoznici i uvoznici, kao i predstavnici navedene zemlje ili zemalja mogu zatražiti da ih se obavještava o glavnim činjenicama i razmatranjima koja proizlaze iz ispitnog postupka.

5. Komisija može saslušati predmetne stranke. Saslušava ih ako su, tijekom razdoblja propisanog u obavijesti objavljenoj u *Službenom listu Europskih zajednica*, podnijeli pisani zahtjev za saslušanje, koji dokazuje da je dotična stranka primarno pogodena rezultatima postupka.

[...]

8. Nakon završetka ispitivanja Komisija podnosi izvješće Odboru. Izvješće se uobičajeno predstavlja u roku od pet mjeseci od najave pokretanja postupka osim ako ispitivanje nije tako složeno da Komisija produžuje rok na sedam mjeseci.”

7 U članku 10. Uredbe br. 3286/94 o ispitivanju dokaza propisuje se:

,,[...]

4. Kada se radi o navodnim štetnim učincima na trgovinu, Komisija ispituje utjecaj tih štetnih učinaka na gospodarstvo Zajednice ili na njezin sektor gospodarske djelatnosti. U tom cilju Komisija može uzeti u obzir, ako je primjenjivo, čimbenike poput onih navedenih u stavcima 1. i 2. Štetni učinci na trgovinu mogu proizlaziti, između ostalog, iz situacija u kojima su trgovinski tijekovi dotičnog proizvoda ili usluge zaustavljeni, ometaju se ili su preusmjereni kao posljedica trgovinske prepreke ili situacija u kojima su trgovinske prepreke materijalno utjecale na opskrbu ili proizvodni input (npr. dijelove i komponente ili sirovine) za poduzeća Zajednice. Kada se radi o prijetnji nanošenja štetnih učinaka na trgovinu Komisija ispituje također i je li jasno predvidivo da se određena situacija može razviti u stvarni štetan učinak na trgovinu.

5. U ispitivanju dokaza štetnih učinaka na trgovinu Komisija mora voditi računa o odredbama, načelima ili praksi koji uređuju pravo na postupanje prema relevantnim međunarodnim pravilima iz članka 2. stavka 1.

[...]"

8 U skladu s člankom 11. stavkom 1. Uredbe br. 3286/94:

„Kada se ustanovi, kao posljedica ispitnog postupka, da interes Zajednice ne zahtijeva postupanje, postupak se obustavlja sukladno članku 14.”

9 Članak 12. Uredbe br. 3286/94 glasi:

„1. Kada se ustanovi (kao rezultat ispitnog postupka, osim ako činjenična i pravna situacija ne zahtijeva ispitni postupak) da je potrebno postupanje u interesu Zajednice kako bi se osiguralo ostvarivanje prava Zajednice prema međunarodnim trgovinskim pravilima, a s ciljem uklanjanja štete ili štetnog učinka na trgovinu kao rezultat trgovinske prepreke koju donose ili primjenjuju treće zemlje, određuju se odgovarajuće mjere sukladno postupcima predviđenim člankom 13.

[...]"

10 U članku 14. Uredbe br. 3286/94 propisuje se:

- „1. Predmet koji treba uputiti na postupak predviđen ovim člankom, predsjednik upućuje pred Odbor.
2. Predstavnik Komisije dostavlja Odboru nacrt odluke koju treba donijeti. Odbor raspravlja o predmetu u roku koji određuje predsjednik ovisno o žurnosti predmeta.
3. Komisija donosi odluku koju dostavlja državama članicama koje je primjenjuju u roku od 10 dana ako niti jedna država članica u tom roku nije uputila predmet Vijeću.
4. Vijeće može, na zahtjev države članice ili odlučujući kvalificiranim većinom, preispitati odluku Komisije.
5. Odluka Komisije primjenjuje se nakon razdoblja od 30 dana ako Vijeće nije donijelo odluku u tom roku računajući od dana kada je predmet upućen Vijeću.”

Okolnosti sporu

- 11 Od 1981. do 1996. Vijeće je donijelo nekoliko direktiva u okviru borbe protiv uporabe određenih hormonskih tvari u hrani za životinje, osobito u cilju zaštite zdravlja ljudi.
- 12 Sjedinjene Američke Države (u dalnjem tekstu: Sjedinjene Države) pred tijelima WTO-a pokrenule su postupak rješavanja sporova za osporavanje sukladnosti odredaba Zajednice s pravilima navedene organizacije.
- 13 Dana 18. kolovoza 1997. Odbor je izjavio da je taj propis Zajednice protivan pravilima WTO-a.
- 14 Dana 16. siječnja 1998. Žalbeno tijelo donijelo je izvješće koje potvrđuje tu odluku.
- 15 Nakon što je Tijelo za rješavanje sporova (u dalnjem tekstu: TRS) 13. veljače 1998. donijelo to izvješće, arbitražnom odlukom utvrđeno je da je rok za usklađenje propisa Zajednice s pravilima WTO-a 13. svibnja 1999.
- 16 Budući da Europska zajednica nije izmijenila svoj propis u zadanim roku, Sjedinjene Države su 3. lipnja 1999. od TRS-a zatražile ovlaštenje da u skladu s člankom 22. stavkom 2. Dogovora o pravilima i postupcima za rješavanje sporova (u dalnjem tekstu: Dogovor) priloženog Sporazumu o osnivanju WTO-a, suspendiraju carinske koncesije u godišnjem iznosu od 202 milijuna američkih dolara (USD). Istodobno, Sjedinjene Države dale su popis proizvoda na koje se može primijeniti suspenzija carinskih koncesija, među kojima je i pripremljena gorušica.
- 17 Nakon arbitražne odluke od 12. srpnja 1999. o ukupnom iznosu suspenzija carinskih koncesija TRS je 26. srpnja 1999. Sjedinjenim Državama dopustio da suspendiraju navedene koncesije u iznosu od 116,8 milijuna USD godišnje i da uvedu dodatnu carinu od 100 % za određeni broj proizvoda koji potječu iz država članica Europske zajednice, među kojima je pripremljena gorušica. Međutim, Sjedinjene Države su

odlučile ne primijeniti suspenziju carinskih koncesija na proizvode koji potječu iz Ujedinjene Kraljevine.

- 18 Fédération des industries condimentaires de France (u dalnjem tekstu: FICF ili podnositelj pritužbe), koja okuplja glavne francuske proizvođače pripremljene gorušice, Europskoj komisiji je podnijela pritužbu, u skladu s člankom 4. Uredbe br. 3286/94.
- 19 U toj se pritužbi osobito preciziralo da je selektivna primjena američkih protumjera protivna članku 22. Dogovora, u smislu da se mjere suspenzije carinskih koncesija koje dopušta TRS mogu primijeniti samo u odnosu na „dotičnog člana” koji je prethodno osuđen, u ovom slučaju to je cijela Europska zajednica, a ne samo u odnosu na određene države članice. U pritužbi se također navodi da trgovinska prepreka koju su prouzročile Sjedinjene Države ima štetne učinke na trgovinu, u smislu Uredbe br. 3286/94, vezano uz izvoz pripremljene gorušice poduzeća članova FICF-a, i da je u interesu Zajednice da se protiv američkih mjera pokrene postupak u skladu s Uredbom br. 3286/94.
- 20 S obzirom na dokaze koje je podnio podnositelj pritužbe, Komisija je 1. kolovoza 2001. objavila obavijest o pokretanju ispitnog postupka u skladu s člankom 8. Uredbe br. 3286/94, u vezi s trgovinskom preprekom koja obuhvaća trgovinske prakse koje Sjedinjene Države primjenjuju u okviru uvoza pripremljene gorušice (SL 2001, C 215, str. 2.).
- 21 U točki 2. te objave navedeno je da će „ispitivanje koje pokreće Komisija moći obuhvatiti i druge proizvode koji su očito na isti način pogodjeni kao i pripremljena gorušica, a osobito one proizvode za koje će zainteresirane stranke koje će se javiti u roku [od trideset dana nakon objave] dostaviti dokaz da su zahvaćeni spornom praksom”.
- 22 U propisanom roku nekoliko se strukovnih organizacija javilo Komisiji, među kojima Comité national interprofessionnel des palmipèdes à foie gras, Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort i Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne”. Nakon tih iskaza interesa Komisija je, na temelju točke 2. obavijesti o pokretanju postupka, ispitni postupak odlučila proširiti na *foie gras, roquefort* i ljutiku.
- 23 Dana 6. ožujka 2002., nakon završetka ispitivanja, Komisija je izvjestila Odbor iz članka 7. Uredbe br. 3286/94 o nalazima svojeg ispitivanja, zatim mu je 27. ožujka 2002. podnijela izvješće. U tom je izvješću predložena obustava postupka.
- 24 Dana 23. travnja 2002. Komisija je predstavniku FICF-a uputila inačicu izvješća o ispitivanju koja nije klasificirana oznakom tajnosti. U svojem dopisu Komisija je pojasnila da je Odbor iz članka 7. Uredbe br. 3286/94 odobrio prijedlog obustave postupka te da će se stoga u tom smislu uskoro objaviti odluka u *Službenom listu Europskih zajednica*.

- 25 Dopisom od 17. svibnja 2002. jedan od predstavnika FICF-a potvrdio je primitak izvješća o ispitivanju. U tom dopisu izrazio je čuđenje zbog roka koji je Komisiji bio potreban da mu uputi to izvješće i donese odluku u ovom predmetu. Primajući na znanje navod Komisije iz njezinoga dopisa od 23. travnja 2002. da će se odluka donijeti uskoro, predstavnik FICF-a je iz toga zaključio da Komisija podnositelju pritužbe ne daje pravo na odgovor, što je smatrao nepoštovanjem prava obrane.
- 26 U svojem odgovoru od 4. lipnja 2002. na taj dopis Komisija je naglasila da je u cijelosti poštovala odredbe Uredbe br. 3286/94, osobito njezin članak 8. stavke 4. i 8. U tom pogledu Komisija je istaknula da joj podnositelj pritužbe nikad nije uputio zahtjev u smislu članka 8. stavka 4. Uredbe br. 3286/94. Komisija je također podsjetila podnositelja pritužbe da ga je redovito obavještivala o razvoju predmeta i da je za ishod ispitnog postupka znatno prije datuma službenog upućivanja izvješća o ispitivanju.
- 27 Dana 6. lipnja 2002. Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne“ Komisiji je uputio dopis u kojem je najprije izrazio čuđenje zbog toga što nije izravno primio izvješće o ispitivanju koje mu je upućeno posredstvom njegovih predstavnika. Zatim je izrazio neslaganje s najavljenom obustavom ispitnog postupka i naposljetku je smatrao da mu najava skorog donošenja odluke o obustavi ispitnog postupka ne omogućava da ostvari svoje pravo da odgovori na nalaze sadržane u izvješću o ispitivanju.
- 28 Dana 7. lipnja 2002. Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort Komisiji je uputila dopis koji je u bitnom isti kao onaj koji je uputio Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne“.
- 29 U dopisima od 14. lipnja 2002. Komisija je Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort i Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne“ uputila inačicu izvješća o ispitivanju koja nije klasificirana oznakom tajnosti, podsjećajući ih da su te strukovne udruge intervenirale u ispitni postupak samo kao zainteresirane stranke, zbog čega je Komisija smatrala da im ne treba izravno uputiti izvješće o ispitivanju koje je, uostalom, javan dokument. U svojim je dopisima Komisija također navela da je svakako poštovala odredbe članka 8. stavka 8. Uredbe br. 3286/94 i da su predstavnici dviju organizacija bili redovito obavještavani o tome što se događa s predmetom te da su znali za ishod ispitnog postupka znatno prije datuma službenog upućivanja izvješća o ispitivanju. Komisija je naposljetku naglasila da će se uskoro donijeti odluka o obustavi ispitnog postupka.
- 30 Komisija je 9. srpnja 2002. donijela Odluku 2002/604/EZ o obustavi ispitnog postupka vezano uz trgovinske prepreke u smislu Uredbe br. 3286/94, koje predstavljaju poslovne prakse koje u okviru uvoza pripremljene gorušice primjenjuju Sjedinjene Države (SL L 195, str. 72., u dalnjem tekstu: pobijana odluka). Pobijana odluka objavljena je u *Službenom listu Europskih zajednica* 27. srpnja 2002.

- 31 U uvodnoj izjavi 6. pobijane odluke Komisija je istaknula:

„Ispitni postupak doveo je do zaključka da nije razvidno da su navodno štetni trgovinski učinci proizašli iz trgovinske prepreke navedene u pritužbi, to jest zbog toga što su Sjedinjene Države selektivno suspendirale koncesije samo u odnosu na određene države članice („selektivna sankcija“). Naime, ispitivanje nije pokazalo da je primjena suspenzije koncesija na Ujedinjenu Kraljevinu podnositelju pritužbe omogućila veći izvoz pripremljene gorušice na američko tržište. Stoga se nikakav štetan trgovinski učinak, u smislu uredbe, ne može pripisati trgovinskoj prepreci na koju se poziva podnositelj pritužbe, osim trgovinskih učinaka koji proizlaze iz suspenzije koncesija koju dopuštaju i zakonski primjenjuju Sjedinjene Američke Države u okviru Sporazuma o WTO-u. U skladu s člankom 11. [Uredbe br. 3286/94], ispitni postupak je stoga pokazao da protiv navodne trgovinske prepreke interes Zajednice ne zahtijeva nikakvo posebno postupanje.“

- 32 Stoga je Komisija, u jednom članku pobijane odluke, odlučila obustaviti ispitni postupak pokrenut 1. kolovoza 2001.

Postupak i tužbeni zahtjevi stranaka

- 33 Zahtjevom podnesenim tajništvu Općeg suda 16. listopada 2002. FICF, Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort, Comité national interprofessionnel des palmipèdes à foie gras i Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne“ (u dalnjem tekstu: tužitelji) podnijeli su ovu tužbu.

- 34 Na temelju članka 14. Poslovnika Općeg suda i na prijedlog prvog vijeća, nakon saslušanja stranaka u skladu s člankom 51. navedenog poslovnika Opći sud odlučio je uputiti predmet proširenom sastavu suda.

- 35 Na temelju izvještaja suca izvjestitelja Opći sud (prvo prošireno vijeće) odlučio je otvoriti usmeni dio postupka i, u okviru mjera upravljanja postupkom, pozvao je stranke da odgovore na određena pitanja i da podnesu određene dokumente.

- 36 Opći sud je na raspravi održanoj 14. rujna 2004. saslušao izlaganja stranaka i njihove odgovore na pitanja.

- 37 Tužitelji zahtijevaju od Općeg suda da:

- poništi pobijanu odluku;
- naloži Komisiji snošenje troškova.

- 38 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:

- odbije tužbu;

– naloži tužiteljima snošenje troškova.

Dopuštenost

- 39 Bez isticanja prigovora nedopuštenosti protiv ove tužbe Komisija je ipak ograničila svoje podneske na položaj FICF-a, jedine organizacije koja je Komisiji podnijela pritužbu u skladu s člankom 4. Uredbe br. 3286/94, uz isključenje položaja drugih strukovnih organizacija koje su u ispitni postupak intervenirale kao zainteresirane stranke.
- 40 U tom pogledu valja istaknuti da su tužitelji podnijeli samo jednu jedinstvenu tužbu. Međutim, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da, s obzirom na to da je riječ o jednoj jedinstvenoj tužbi za koju se utvrdi da je dopuštena u odnosu na jednog tužitelja, nije potrebno ispitivati procesnu legitimaciju drugih tužitelja jer je dostatno da barem jedan od tužitelja ispuni uvjete iz članka 230. UEZ-a (vidjeti u tom smislu presudu Suda od 24. ožujka 1993., CIRFS i dr./Komisija, C-313/90, Zb., str. I-1125., t. 31.; presude Prvostupanjskog suda od 27. travnja 1995., CCE de Vittel i dr./Komisija, T-12/93, Zb., str. II-1247., t. 44. i od 15. rujna 1998., European Night Services i dr./Komisija, T-374/94, T-375/94, T-384/94 i T-388/94, Zb., str. II-3141, t. 61.).
- 41 Međutim, treba precizirati da članak 4. Uredbe br. 3286/94 ima za cilj, osobito, svakoj udruzi koja postupa u ime jednog ili više poduzeća Zajednice, kao što je to u ovom slučaju FICF, koji postupa u ime francuskih proizvođača pripremljene gorušice, omogućiti da u pritužbi koju podnosi Komisiji iskoristi pravo pozvati se na međunarodna trgovinska pravila propisana multilateralnim ili plurilateralnim trgovinskim sporazumima, uz uvjete koje predviđa navedena uredba te pozvati se na postupovna jamstva predviđena odredbama te iste uredbe. Sva ova jamstva podrazumijevaju da podnositelj pritužbe, u smislu članka 4. Uredbe br. 3286/94, ima pravo obratiti se Općem sudu radi nadzora odluke Komisije o obustavi ispitnog postupka pokrenutog nakon podnošenja njegove pritužbe.
- 42 Iz toga slijedi da FICF, koji je pritužbu Komisiji podnio na temelju članka 4. Uredbe br. 3286/94, ima pravo osporavati pobijanu odluku pred Općim sudom te stoga, s obzirom na to da je riječ o jednoj jedinstvenoj tužbi, ne treba ispitivati procesnu legitimaciju drugih tužitelja.

Meritum

- 43 U potporu svojoj tužbi tužitelji ističu osam tužbenih razloga. Prvi tužbeni razlog temelji se na povredi članka 2. stavka 1. Uredbe br. 3286/94; drugi tužbeni razlog temelji se na povredi članka 2. stavka 4. Uredbe br. 3286/94; treći tužbeni razlog temelji se na povredi članka 10. stavka 5. Uredbe br. 3286/94; četvrti tužbeni razlog temelji se na povredi članka 11. stavka 1. Uredbe br. 3286/94; peti tužbeni razlog temelji se na nepostojanju obrazloženja pobijane odluke; šesti tužbeni razlog temelji se na očitoj pogrešci u ocjeni činjenica i na povredi članka 2. stavka 4. i članka 11. stavka

1. Uredbe br. 3286/94; sedmi tužbeni razlog temelji se na povredi prava na obranu; konačno, osmi tužbeni razlog temelji se na povredi članka 8. stavka 8. Uredbe br. 3286/94 i na povredi Komisijine obveze postupanja s dužnom pažnjom.

Prvi tužbeni razlog koji se temelji na povredi članka 2. stavka 1. Uredbe br. 3286/94

Argumentacija stranaka

- 44 Prema mišljenju tužiteljâ, definicija „trgovinske prepreke”, kako proizlazi iz članka 2. stavka 1. Uredbe br. 3286/94, počiva na dvama, jasno prepoznatljivim i nerazdvojivim elementima, i to jednom materijalnom elementu („sve trgovinske prakse koje donose ili primjenjuju treće zemlje) i jednom „elementu nezakonitosti” („pravo postupanja” dodijeljeno Europskoj zajednici). Međutim, prema mišljenju tužiteljâ, pobijana odluka ograničila je ovu definiciju samo na element nezakonitosti, to jest na „selektivnu” primjenu suspenzije carinskih koncesija koju provode Sjedinjene Države. Prema mišljenju tužiteljâ, pristup koji je primijenila Komisija krši ne samo članak 2. stavak 1. Uredbe br. 3286/94 nego i iskrivljuje doseg pritužbe koju je podnio FICF i obavijest o pokretanju ispitnog postupka. Suprotno onomu što izgleda tvrdi Komisija, mjere suspenzije carinskih koncesija koje su poduzele Sjedinjene Države ne mogu se podijeliti na, s jedne strane, mjere koje je odobrio TRS i koje primjenjuju Sjedinjene Države i, s druge strane, trgovinsku prepreku koju ističe podnositelj pritužbe, odnosno selektivnu primjenu navedenih mjera. Prema mišljenju tužiteljâ, činjenica da je TRS odobrio usvajanje protumjera ne znači da je primjena tih mjera koju provode Sjedinjene Države „zakonita”, kako to tvrdi Komisija.
- 45 Komisija najprije podsjeća da je cilj Uredbe br. 3286/94 uspostava postupaka Zajednice u području zajedničke trgovinske politike kako bi se osiguralo ostvarivanje prava Zajednice koja joj priznaje WTO. U tom smislu članak 2. stavak 1. Uredbe br. 3286/94 trgovinsku prepreku definira kao sve trgovinske prakse koje donose ili primjenjuju treće zemlje, a u pogledu kojih je, na temelju međunarodnih trgovinskih pravila, uspostavljeno pravo postupanja.
- 46 Nadalje, Komisija osporava tumačenje članka 2. stavka 1. Uredbe br. 3286/94 na koje se oslanjaju tužitelji. Prema Komisijinom mišljenju, za eventualno pokretanje postupka za rješavanje sporova nije dostatno da postoji trgovinska prepreka. Potrebno je prije svega da se utvrdi postojanje štetnih učinaka na trgovinu. Za potrebe primjene Uredbe br. 3286/94, pojам trgovinske prepreke stoga se ne može odvojiti od onog „štetni učinci na trgovinu”. Drugim riječima, prema Komisijinom mišljenju, kako bi ovdje bila riječ o „trgovinskoj prepreci” u smislu Uredbe br. 3286/94, potrebno je da poduzeća pokažu da trpe „štetne učinke na trgovinu” u smislu članka 2. stavka 4. Uredbe br. 3286/94. Suprotno tumačenje prouzročilo bi nastanak prave *actio popularis* u korist poduzeća Zajednice.
- 47 Prema Komisijinom mišljenju, u ovom je slučaju primijenjeno takvo shvaćanje pojma „trgovinske prepreke”, kako u okviru izvješća o ispitivanju, tako i pri donošenju pobijane odluke. Stoga takvo shvaćanje nije novo za tužitelje. U tom pogledu

Komisija upućuje na pobijanu odluku prema kojoj se ispitnim postupkom nije moglo dokazati da je podnositelj pritužbe pretrpio štetne učinke na trgovinu zbog toga što su Sjedinjene Države donijele odluku o selektivnoj primjeni suspenzije carinskih koncesija, osim učinaka na trgovinu koji proizlaze iz te suspenzije koju su „odobrile i legalno je primjenjuju Sjedinjene Američke Države u okviru Sporazuma WTO-a.” Komisija je iz toga zaključila, prvo, da su američke mjere usvojene u skladu s načelima koje je utvrdio WTO i, drugo, budući da podnositelj pritužbe nije dokazao nijedan štetan učinak na trgovinu, „trgovinska prepreka” u smislu Uredbe br. 3286/94 ne postoji, suprotno onomu što tvrde tužitelji.

Ocjena Općeg suda

48 Uvodno valja primijetiti da, na temelju Uredbe br. 3286/94, pokretanje, prema međunarodnim trgovinskim pravilima, bilo kakvog postupka Zajednice protiv trgovinske prepreke koju donosi ili primjenjuje treća zemlja i koja utječe na tržište te zemlje, pretpostavlja barem kumulativno ispunjenje triju uvjeta, i to postojanje trgovinske prepreke, kako je definirana u uredbi, postojanje štetnih učinaka na tržište koji proizlaze iz navedene prepreke i potreba postupanja u interesu Zajednice. Ako nakon ispitnog postupka pokrenutog u skladu s Uredbom br. 3286/94 Komisija utvrdi da jedan od prethodno navedenih uvjeta nije ispunjen, institucije Zajednice imaju pravo smatrati da se takvo postupanje ne treba pokrenuti.

49 S obzirom na to da je riječ o trgovinskoj prepreci, valja podsjetiti da, sukladno članku 2. stavku 1. Uredbe br. 3286/94:

„U smislu ove Uredbe „trgovinske prepreke” su sve trgovinske prakse koje donose ili primjenjuju treće zemlje, a u pogledu kojih je, na temelju međunarodnih trgovinskih pravila, uspostavljeno pravo postupanja. Pravo postupanja postoji kada međunarodna trgovinska pravila zabranjuju praksu izravno ili daju drugoj stranci, koja je oštećena tom praksom, pravo tražiti da se uklone učinci te prakse.”

50 U ovom slučaju nesporno je da je Komisija u pobijanoj odluci smatrala da je FICF podnio pritužbu zbog trgovinske prepreke nastale zbog suspenzije carinskih koncesija koju uvode Sjedinjene Države u odnosu na izvoznike pripremljene gorusice iz država članica Zajednice, osim onih iz Ujedinjene Kraljevine, sankcije koja je u pobijanoj odluci kvalificirana kao „selektivna”.

51 Prema mišljenju tužiteljâ, takvim postupanjem Komisija nije poštovala definiciju trgovinske prepreke iz članka 2. stavka 1. Uredbe br. 3286/94, utoliko što je u ovom slučaju uzela u obzir samo element „nezakonitosti” navedene definicije.

52 Takva argumentacija ne može se prihvati.

53 Najprije valja istaknuti da se elementi definicije trgovinske prepreke, u smislu Uredbe br. 3286/94, ne mogu umjetno odvojiti, kako to tužitelji predlažu. Naime, trgovinska prepreka na čije se postojanje može pozvati za potrebe primjene Uredbe br. 3286/94

prepostavlja postojanje prava postupanja utvrđenog na temelju međunarodnih trgovinskih pravila. Ovo tumačenje osobito proizlazi iz upućivanja u članku 1. stavku 1. ove uredbe na „uskladenost s postojećim međunarodnim obavezama i postupcima”. Ono je potvrđeno uvodnom izjavom 7. Uredbe br. 3286/94 u kojoj se precizira „cilj tog mehanizma [koji uspostavlja uredba] je osigurati postupovno sredstvo kada se od institucija Zajednice zahtijeva da reagiraju na trgovinske prepreke koje donose ili primjenjuju treće zemlje [...], pod uvjetom da postoji pravo postupanja u odnosu na te prepreke prema primjenjivim međunarodnim trgovinskim pravilima”. Dručije tumačenje značilo bi da bi se svaka trgovinska praksa koju donose ili primjenjuju treće zemlje mogla smatrati trgovinskom preprekom čak i kada, na temelju međunarodnih trgovinskih pravila, nije uspostavljen pravo postupanja.

- 54 Nadalje, kada je riječ o argumentu tužiteljâ prema kojemu tumačenje koje je usvojila Komisija nije uzelo u obzir doseg pritužbe koju je FICF podnio Komisiji valja istaknuti da podnositelj pritužbe nije tvrdio, suprotno onomu što su tužitelji tvrdili pred Općim sudom, da su američke mjere suspenzije carinskih koncesija u iznosu od 116,8 milijuna USD, usvojene u odnosu na određene proizvode koji potječu iz Zajednice, kvalificirane kao „trgovinska prepreka”. Naime, u pritužbi je priznato da je te mjere TRS odobrio 26. srpnja 1999. Međutim, u njegovim argumentima o tome predstavljaju li mjere koje su usvojile Sjedinjene Države „trgovinsku prepreku” u smislu Uredbe br. 3286/94, (točka IV. pritužbe), podnositelj pritužbe smatrao je da postoji povreda pravila WTO-a utoliko što „Sjedinjene Države nisu mogle zakonito odlučiti primijeniti protumjere samo na odredene države članice Europske unije a ne na druge” (točka IV.1., str. 8. pritužbe) te da „selektivna primjena protumjera koju provode Sjedinjene Države dovodi [dovodila je] u pitanje visinu suspenzija koncesija koju su utvrdili arbitri” (točka IV.2., str. 11. pritužbe). Osim toga, on je priznao da se „zaključci i preporuke Odbora i Žalbenog tijela odnose na ,Europske zajednice’ [i da] Sjedinjene Države stoga moraju primijeniti svoje mjere na ,Europske zajednice’ ne uvodeći pritom razliku između država članica, koje su sve primijenile osporavane mjere” (str. 13. pritužbe). Konačno, on je podsjetio na to da je „stav Sjedinjenih Država imao za učinak iskriviljavanje trgovinske politike predviđene Ugovorom” utoliko što su se protumjere odnosile samo na četrnaest od petnaest država članica (str. 14. pritužbe).
- 55 Iz toga proizlazi da se trgovinska prepreka navedena u pritužbi sastojala isključivo u selektivnoj primjeni američkih mjera suspenzije carinskih koncesija, a da Komisija nije iskrivila doseg pritužbe. Uostalom, Opći sud ističe da je u ovom slučaju, uzimajući u obzir definiciju trgovinske prepreke preciziranu u točki 53. gore, trgovinska prepreka u smislu Uredbe br. 3286/94 mogla postojati samo zbog selektivne primjene američkih mjera suspenzije carinskih koncesija. Naime, budući da pod područje primjene Uredbe br. 3286/94 potпадaju samo trgovinske prepreke u pogledu kojih je, na temelju međunarodnih trgovinskih pravila, uspostavljen pravo postupanja, postupak na temelju ove uredbe nije se mogao pokrenuti u odnosu na američke mjere suspenzije carinskih koncesija koje je TRS odobrio, u mjeri u kojoj, u načelu, u odnosu na njih, na temelju međunarodnih trgovinskih pravila, nije postojalo nikakvo pravo postupanja Zajednice. Zbog toga je u točki 4. obavijesti o pokretanju ispitnog postupka, navedenoj u točki 20. gore, navedeno da je trgovinska prepreka

koja se navodi u pritužbi nastala zbog primjene „trgovinskih mjera [...] u odnosu na nekoliko država članica, umjesto na Zajednicu u cijelosti” te da je FICF smatrao, a da mu Opći sud nije osporio točnost te ocjene, da „praksa kojom se traže mjere u odnosu na sve države članice, koje se zatim primjenjuju samo na neke od država članica, šteti predvidivosti mehanizma za rješavanje sporova”. Nadalje, valja precizirati da se u točki 1.4 izvješća o ispitivanju koji je sastavila Komisija, naslovljenoj „The obstacle to trade” (Trgovinska prepreka), navodi:

„[...] važno je istaknuti da spornu trgovinsku prepreku u ovom slučaju ne predstavlja suspenzija koncesija koju, nakon postupka nazvanog ‚hormoni‘, primjenjuju Sjedinjene Američke Države, već način na koji su Sjedinjene Države provele tu suspenziju. Tako podnositelj pritužbe ne osporava pravo Sjedinjenih Država da suspendiraju prethodno navedene koncesije na temelju Dogovora o rješavanju sporova u okviru WTO-a, nego isključivo njihovo pravo da ih suspendiraju u odnosu na određene države članice Zajednice, uz izuzetak drugih država članica.”

- 56 Međutim, suprotno onomu što tvrde tužitelji, smatrajući da trgovinsku prepreku navedenu u pritužbi predstavlja selektivna primjena američkih mjera na države članice Zajednice, uvodne izjave 3. i 6. pobijane odluke u skladu su i s definicijom „trgovinske prepreke” iz članka 2. stavka 1. Uredbe br. 3286/94 i s kvalifikacijom koja u ovom slučaju proizlazi iz pritužbe i koja je uzeta u obzir u obavijesti o pokretanju postupka i u izvješću o ispitivanju.
- 57 Iz svih tih razmatranja proizlazi da se u ovom slučaju, suprotno onomu što tvrde tužitelji, Komisija nije ograničila samo na element „nezakonitosti“ definicije trgovinske prepreke, već je uzela u obzir sve nedjeljive elemente pojma trgovinske prepreke, kako je definiran u članku 2. stavku 1. Uredbe br. 3286/94.
- 58 U tim okolnostima prvi tužbeni razlog se odbija.

Drugi tužbeni razlog koji se odnosi na povredu članka 2. stavka 4. Uredbe br. 3286/94

Argumentacija stranaka

- 59 Tužitelji smatraju da restriktivan pristup pojmu trgovinske prepreke, kako je usvojen u pobijanoj odluci, također – i nužno – dovodi do pogrešne analize „štetnih učinaka na trgovinu” u smislu članka 2. stavka 4. Uredbe br. 3286/94, što predstavlja kršenje te odredbe. Prema mišljenju tužiteljâ, Komisija je trebala analizirati štetne učinke na trgovinu nastale zbog, po mišljenju tužitelja, spornog nezakonitog nametanja, od srpnja 1999., dodatne carine od 100 % *ad valorem*, a ne samo učinke elementa nezakonitosti američkih mjera, to jest selektivnu primjenu navedenih mjera.
- 60 Inače, tužitelji smatraju da je u pobijanoj odluci također počinjena očita pogreška u ocjeni podataka sadržanih u izvješću o ispitivanju. Naime, zaključku do kojega je u pobijanoj odluci došla Komisija, prema kojemu to izvješće „nije dokazalo da je primjena suspenzije [carinskih] koncesija na Ujedinjenu Kraljevinu podnositelju

pritužbe omogućila da na američko tržište izveze više pripremljene gorušice”, proturječi zajedničko tumačenje podataka, koji su navedeni u izvješću o ispitivanju, o smanjenju uvoza gorušice koja potječe iz država članica, uz izuzeće Ujedinjene Kraljevine, i o povećanju uvoza iz potonje države članice.

- 61 Komisija odgovara da je ispravno ocijenila prirodu učinaka na trgovinu nastalih zbog suspenzije carinskih koncesija koju su u odnosu na pripremljenu gorušicu primijenile Sjedinjene Države.
- 62 Komisija navodi da u nalazima izvješća o ispitivanju nije utvrđeno postojanje bilo kakvog učinka „uzročno-posljedične veze” između smanjenja izvoza podnositelja pritužbe u Sjedinjene Države, s jedne strane, i značajnog i dugoročnog povećanja britanskog izvoza, s druge strane. Prema Komisijinom mišljenju, podaci sadržani u izvješću o ispitivanju pokazuju da odluka Sjedinjenih Država o isključenju proizvoda koji potječu iz Ujedinjene Kraljevine iz suspenzije carinskih koncesija nije pogodovala izvozu pripremljene gorušice iz Ujedinjene Kraljevine u Sjedinjene Države i u odnosu na podnositelja pritužbe nije uzrokovala štetne učinke na trgovinu. Štetni učinci na trgovinu u smislu Uredbe br. 3286/94 bili bi prouzročeni podnositelju pritužbe samo kada bi se ispitnim postupkom mogle dokazati trajne i značajne posljedice koje je selektivnost mjera prouzročila na tržištu pripremljene gorušice. Međutim, Komisija također podsjeća da članak 2. stavak 4. Uredbe br. 3286/94 donosi preciznu definiciju pojma „štetnih učinaka na trgovinu” kada se odnosi na materijalne učinke trgovinskih prepreka koji imaju učinak na gospodarstvo Zajednice ili regije Zajednice ili na njezin sektor gospodarske djelatnosti. Prema Komisijinom mišljenju, činjenica, samo po sebi, da „podnositelj pritužbe trpi štetne učinke ne smatra se dostatnom da bi opravdala pokretanje bilo kakvog postupka institucija Zajednice”.
- 63 Konačno, prema Komisijinom mišljenju, u pobijanoj odluci jasno je navedeno da se ispitivanjem nije moglo dokazati da su zbog selektivne prirode američkih protumjera nastali štetni učinci na trgovinu koji odgovaraju kriterijima iz Uredbe br. 3286/94.

Ocjena Općeg suda

- 64 Najprije valja podsjetiti da, u skladu s člankom 2. stavkom 4. Uredbe br. 3286/94:

„Štetni učinci na trgovinu” su oni koje nanosi ili prijeti nanošenjem neka trgovinska prepreka, u pogledu proizvoda ili usluge, poduzećima Zajednice na tržištu bilo koje treće zemlje, a koji imaju materijalni učinak na gospodarstvo Zajednice ili regije Zajednice ili na njezin sektor gospodarske djelatnosti. Činjenica, samo po sebi, da podnositelj pritužbe trpi takve štetne učinke ne smatra se dostatnom da bi opravdala pokretanje bilo kakvog postupka institucija Zajednice”.
- 65 Iz ove definicije proizlazi da je Uredba br. 3286/94 nastojala zadržati uzročnu vezu između trenutačnih štetnih učinaka („nanosi”) ili potencijalnih („prijeti nanošenjem”) i trgovinske prepreke kako je utvrđena u posebnim okolnostima svakog slučaja, u smislu Uredbe br. 3286/94. Ovo tumačenje podupire uvodna izjava 7. Uredbe br.

3286/94 u kojoj se navodi da mehanizam koji je uspostavljen tom uredbom ima za cilj omogućiti da se od institucija Zajednice zahtijeva da reagiraju na trgovinske prepreke koje donose ili primjenjuju treće zemlje, a koje imaju „štetne učinke na trgovinu” te članak 4. stavak 2. navedene uredbe o sadržaju pritužbe, koji zahtijeva da pritužba mora sadržavati dostačne dokaze o postojanju trgovinske prepreke i štetnim učincima na trgovinu „koji zbog nje nastaju”. Osim toga, štetni učinci na trgovinu u smislu Uredbe br. 3286/94 moraju imati i materijalan učinak na gospodarstvo Zajednice ili regije Zajednice ili na njezin sektor gospodarske djelatnosti.

- 66 U tom pogledu, kada je riječ o argumentu tužiteljâ prema kojemu Komisija svoju analizu štetnih učinaka na trgovinu nije smjela ograničiti na one koji su uzrokovani selektivnom suspenzijom carinskih koncesija, Opći sud smatra, s obzirom na prethodno naveden odgovor na prvi tužbeni razlog i uzročnu vezu koja mora postojati između „trgovinske prepreke” i „štetnih učinaka na trgovinu”, u smislu Uredbe br. 3286/94, da se taj argument treba odbiti. Naime, budući da je „trgovinska prepreka” u smislu Uredbe br. 3286/94, koja je predmet pritužbe u ovom slučaju, nastala zbog selektivne suspenzije carinskih koncesija u odnosu na izvoz pripremljene gorušice u Sjedinjene Države, Komisija je svoju analizu „štetnih učinaka na trgovinu” morala ograničiti na one koji su imali uzročnu vezu s navedenom preprekom.
- 67 U tim okolnostima valja provjeriti je li Komisija, kako to tvrde tužitelji, počinila očitu pogrešku u ocjeni podataka iz izvješća o ispitivanju time što je u uvodnoj izjavi 6. pobijane odluke zaključila da „ispitivanje nije dokazalo da je primjena suspenzije [carinskih] koncesija na Ujedinjenu Kraljevinu podnositelju pritužbe omogućila da na američko tržište izveze više pripremljene gorušice.”
- 68 U tom pogledu najprije valja istaknuti razliku između teksta francuske inačice prethodno navedenog dijela uvodne izjave 6. pobijane odluke i onog velike većine drugih jezičnih inačica tog teksta. Naime, za razliku od teksta na francuskom jeziku koji koristi prilog „više” velika većina drugih jezičnih inačica upućuje na „veći” ili „bolje prilike za izvoz”. To vrijedi za inačice prethodno navedenog dijela na engleskom jeziku („[...] would result in greater export opportunities [...]”), njemačkom („[...] für den Antragsteller zu besseren Ausfuhrmöglichkeiten für Senf [...]”), danskom („[...] at klageren ville få større muligheder for at eksportere [...]”), španjolskom („[...] traería consigo mayores oportunidades para el denunciante de exportar [...]”), finskom („[...] valituksen tekijän [...] viennin mahdollisuksien laajenemiseen [...]”), talijanskom („[...] comporterebbe per il denunziante maggiori opportunità di esportazione [...]”), portugalskom („[...] se traduziria, para o autor da denúncia, em maiores oportunidades de exportação [...]”) i švedskom („[...] bättre utsikter för den klagande att exportera [...]”).
- 69 Opći sud smatra da ideja koju prenose ove različite jezične inačice prethodno navedenog dijela, relevantna za ispitivanje navodne očite pogreške u ocjeni, odražava, kao prvo, manje kategoričnu vezu od one koja je u francuskoj inačici izražena uporabom priloga „više”, između smanjenja izvoza u Sjedinjene Države pripremljene gorušice koja potječe iz četrnaest država članica Zajednice i povećanja izvoza tog

proizvoda koji potječe iz Ujedinjene Kraljevine u Sjedinjene Države i, kao drugo, trajniji utjecaj na razinu izvoza pripremljene gorušice u Sjedinjene Države.

- 70 Nadalje, valja primijetiti da tužitelji ne osporavaju podatke iz izvješća o ispitivanju koji se odnose na izvoz pripremljene gorušice u Sjedinjene Države, a koji potječu, s jedne strane, iz država članica Zajednice, uz izuzetak Ujedinjene Kraljevine i, s druge strane, samo iz potonje države. Uostalom, tužitelji ne osporavaju ni metodu koja je primijenjena u izvješću o ispitivanju radi utvrđivanja štetnih učinaka na trgovinu nastalih zbog trgovinske prepreke poput one koja je utvrđena u točki 1.4 izvješća o ispitivanju i na koju se upućuje u točki 55. gore.
- 71 U tim okolnostima te iz podataka koji su preuzeti u izvješću o ispitivanju i iz provedene analize proizlazi da zaključak koji je Komisija donijela u uvodnoj izjavi 6. pobijane odluke nije očito pogrešan.
- 72 Naime, valja utvrditi da je povećanje izvoza pripremljene gorušice koja potječe iz Ujedinjene Kraljevine u Sjedinjene Države, između prosjeka izvoza od 1996. do 1998. i 2000., bilo izuzetno malo u pogledu vrijednosti i količine u odnosu na izvoz pripremljene gorušice koja potječe iz drugih država članica Zajednice. Stoga, čak i uz pretpostavku da su izvoznici država članica, osim Ujedinjene Kraljevine, mogli imati koristi od tog povećanja u slučaju da su se američke protumjere proširile na pripremljenu gorušicu koja potječe iz Ujedinjene Kraljevine – što tužitelji nisu dokazali – ti izvoznici ne bi mogli imati bolje prilike za izvoz.
- 73 Osim toga, iz informacija koje je tijekom ispitnog postupka koristila Komisija proizlazi da su američki uvoznici pripremljene gorušice potražili alternativne dobavljače sa sjedištem izvan Zajednice, koji su imali znatne koristi od suspenzije carinskih koncesija koju su američka tijela primjenjivala na pripremljenu gorušicu koja potječe iz država članica.
- 74 Iz toga slijedi da drugi tužbeni razlog treba odbiti.

Treći tužbeni razlog koji se temelji na povredi članka 10. stavka 5. Uredbe br. 3286/94

Argumentacija stranaka

- 75 Tužitelji najprije ističu da francuska inačica članka 10. stavka 5. Uredbe br. 3286/94 sadržava interpunkcijsku pogrešku. Pozivajući se na „ispravljenu inačicu” te odredbe, tužitelji smatraju da se u članku 10. stavku 5. Uredbe br. 3286/94 zahtijeva da Komisija, u svojem ispitivanju štetnih učinaka na trgovinu, mora voditi računa o odredbama, načelima ili praksi koji uređuju pravo na postupanje prema relevantnim međunarodnim trgovinskim pravilima. Međutim, prema mišljenju tužiteljâ, iako je u fazi izvješća o ispitivanju Komisija ocijenila spojivost američkih mjera s pravilima WTO-a, ona u pobijanoj odluci nije provela nikakvu usporednu analizu, što u ovom slučaju predstavlja povredu članka 10. stavka 5. Uredbe br. 3286/94. Inače, prema mišljenju tužiteljâ, pobijana odluka je također nedovoljno obrazložena, utoliko što

Komisija nije objasnila razloge zbog kojih u pobijanoj odluci nema pravne analize trgovinske prepreke koja je predmet pritužbe, a koju je ona provela u izvješću o ispitivanju.

- 76 Iako nije osporavala činjenicu da francuska inačica članka 10. stavka 5. Uredbe br. 3286/94 sadržava pogrešku koju su tužitelji istaknuli, Komisija smatra da je ovaj tužbeni razlog neosnovan.

Ocjena Općeg suda

- 77 Francuska inačica članka 10. stavka 5. Uredbe br. 3286/94 određuje da „*la Commission tient compte aussi, dans son examen, des éléments de preuve concernant les effets commerciaux défavorables, des dispositions, principes ou pratiques qui régissent le droit d'engager une action au titre des règles de commerce internationales applicables évoquées à l'article 2, paragraphe 1*”.
- 78 U tom pogledu, kako su to tužitelji ispravno tvrdili u svojim pismenima, a da to Komisija nije osporavala, ova inačica sadržava pravopisnu pogrešku utoliko što se nakon riječi „*examen*” nalazi zarez. Naime, i struktura stavka 5. članka 10. Uredbe br. 3286/94 koja bi zahtijevala umetanje sastavnog veznika „*et*” nakon pridjeva „*défavorables*”, da je taj zarez ispravan, i položaj tog stavka u dotičnom članku koji se odnosi na „*examen des éléments de preuve*” navode na utvrđenje da zarez koji se nalazi nakon riječi „*examen*” ne treba tu stajati. Štoviše, druge jezične inačice članka 10. stavka 5. Uredbe br. 3286/94 se po toj logici pozivaju na „ispitivanje dokaza o štetnim učincima na trgovinu”.
- 79 Stoga članak 10. stavak 5. Uredbe br. 3286/94 valja tumačiti na sljedeći način: „[*l*]a Commission tient compte aussi, dans son examen des éléments de preuve concernant les effets commerciaux défavorables, des dispositions, principes ou pratiques qui régissent le droit d'engager une action au titre des règles de commerce internationales applicables évoquées à l'article 2, paragraphe 1”.
- 80 Međutim, smatrajući da ova odredba obvezuje Komisiju da u pobijanoj odluci analizira spojivost trgovinske prepreke, koja je predmet pritužbe, s odredbama sporazuma donesenih u okviru WTO-a, tužitelji pogrešno tumače članak 10. stavak 5. Uredbe br. 3286/94.
- 81 Naime, s obzirom na ono što je uvodno navedeno u točki 48. gore, budući da je u ovom slučaju Komisija ispravno utvrdila da kvantitativni dokazi koji su analizirani u njezinome izvješću o ispitivanju ne omogućuju donošenje zaključka o postojanju štetnih učinaka na trgovinu u smislu Uredbe br. 3286/94, ona nije bila dužna voditi računa o odredbama, načelima ili praksama koje uređuju pravo postupanja prema međunarodnim trgovinskim pravilima.
- 82 Što se tiče navodnog nepostojanja obrazloženja pobijane odluke, valja primijetiti da Komisija, budući da je ispravno utvrdila nepostojanje štetnih učinaka na trgovinu u

smislu Uredbe br. 3286/94, nije morala ispitati dodatne dokaze navedene u članku 10. stavku 5. navedene uredbe, niti je u pogledu toga morala obrazložiti pobijanu odluku .

- 83 Stoga se treći tužbeni razlog odbija.

Četvrti tužbeni razlog koji se temelji na povredi članka 11. stavka 1. Uredbe br. 3286/94

Argumentacija stranaka

- 84 Tužitelji smatraju da je u pobijanoj odluci „interes Zajednice” iz članka 11. stavka 1. Uredbe br. 3286/94 pobrkan s interesom podnositelja pritužbe. Međutim, prema mišljenju tužiteljâ, takav pristup ne samo da je protivan toj odredbi nego u ovom slučaju također zanemaruje činjenicu da su druge stranke intervenirale tijekom ispitnog postupka te da je Komisija odmah nakon najave pokretanja tog postupka 1. kolovoza 2001., priznala interes Zajednice da „se borи protiv američkih praksa koje mogu predstavljati sustavnu prijetnju ulozi Zajednice u WTO-u i ozbiljno utjecati na koheziju i solidarnost [Zajednice], jer svako isključenje države članice iz suspenzije trgovačkih koncesija neizbjježno podrazumijeva povećan teret za sve ostale”.
- 85 Osim toga, tužitelji smatraju da su primjedbe koje je u postupku pred Općim sudom iznijela Komisija, prema kojima je analiza interesa podnositelja pritužbe preuvjet za analizu interesa Zajednice, proturječne pobijanoj odluci utoliko što je Komisija obustavu ispitnog postupka temeljila na nepostojanju interesa Zajednice, a ne na nepostojanju interesa podnositelja pritužbe. Tužitelji svakako smatraju da Komisijino priznanje, u pisanom dijelu postupka, razlike između interesa podnositelja pritužbe i interesa Zajednice, potvrđuje njihovu tvrdnju da je pobijanom odlukom u ovom slučaju povrijeđen članak 11. stavak 1. Uredbe br. 3286/94.
- 86 Komisija ističe da Uredba br. 3286/94 ne definira pojam „interes Zajednice” i da ona u tom pogledu raspolaže vrlo širokom diskrecijskom ovlašću. Ipak ostaje činjenica da, prema Komisijinom mišljenju, s obzirom na opću strukturu Uredbe br. 3286/94, taj pojam ima vrlo preciznu ulogu koja se sastoji u tome da se isključi postupanje zbog načela ili *in abstracto*. Drugim riječima, Komisija smatra da se podnositelj pritužbe, ako on sam nije pretrpio štetne učinke na trgovinu, ne može pozivati na Uredbu br. 3286/94 kako bi potaknuo Zajednicu da postupi na temelju načela zaštite općeg interesa Zajednice. Međutim, u ovom slučaju, budući da podnositelj pritužbe nije takve učinke pretrpio iznad razine onoga što su protumjere (zakonski) mogle stvoriti, nije ispunjen preuvjet za ispitivanje interesa Zajednice za postupanje. Inače, nalazi izvješća o ispitivanju jasno pokazuju da tužitelji nisu imali nikakav interes da se američke mjere primijene jednako u odnosu na sve države članice Zajednice.
- 87 U svojem odgovoru na repliku Komisija je također precizirala da je uzela u obzir sve interese koji su u pitanju, uključujući interes poduzeća koja su intervenirala tijekom ispitnog postupka, kako to proizlazi iz izvješća o ispitivanju čiji su nalazi u pobijanoj odluci u potpunosti uzeti u obzir. U svakom slučaju, selektivnost američkih mjer

uglavnom se odnosi na pripremljenu gorušicu, jer je u ovom slučaju Ujedinjena Kraljevina izvozila samo taj proizvod, a ne *roquefort, foie gras* i ljutiku.

- 88 Konačno, Komisija smatra da je, s obzirom na nalaze izvješća o ispitivanju, ispravno ocijenila da nastavak postupka nije u interesu Zajednice.

Ocjena Općeg suda

– Uvodne napomene

- 89 Valja istaknuti da Uredba br. 3286/94 ne donosi nikakvu definiciju pojma „interes Zajednice” i ne precizira pravila koja uređuju ispitivanje tog interesa. Ipak, nekoliko odredaba Uredbe br. 3286/94 odnosi se na taj pojam.
- 90 Tako, sukladno članku 8. stavku 1. Uredbe br. 3286/94, Komisija pokreće ispitni postupak „ako se nakon konzultacija uvjerila [...] da postoje dostatni dokazi koji opravdavaju pokretanje ispitnog postupka i da je on potreban u interesu Zajednice”.
- 91 Osim toga, na temelju članka 11. stavka 1. Uredbe br. 3286/94, „kada se ustanovi, kao posljedica ispitnog postupka, da interes Zajednice ne zahtijeva postupanje, postupak se obustavlja sukladno članku 14.”.
- 92 Nadalje, u članku 12. stavku 1. Uredbe br. 3286/94 navodi se da „kada se ustanovi (kao rezultat ispitnog postupka, osim ako činjenična i pravna situacija ne zahtijeva ispitni postupak) da je potrebno postupanje u interesu Zajednice kako bi se osiguralo ostvarivanje prava Zajednice prema međunarodnim trgovinskim pravilima, a s ciljem uklanjanja štete ili štetnog učinka na trgovinu kao rezultat trgovinske prepreke koju donose ili primjenjuju treće zemlje, određuju se odgovarajuće mjere”.
- 93 Ove se odredbe trebaju tumačiti s obzirom na uvodnu izjavu 15. Uredbe br. 3286/94, prema kojoj je „dužnost Komisije [...] postupati u odnosu na trgovinske prepreke koje donose ili primjenjuju treće zemlje, u okviru međunarodnih prava i obaveza Zajednice, samo u slučaju kada je ugrožen interes Zajednice, i da kod ocjenjivanja tog interesa, Komisija [...] treba posvetiti dužnu pažnju stajalištima svih zainteresiranih stanaka u postupku”.
- 94 Pitanje o tome je li u interesu Zajednice postupanje potrebno pretpostavlja ocjenu složenih gospodarskih situacija i sudski nadzor te ocjene mora biti ograničen na provjeru poštovanja postupovnih pravila, materijalne točnosti činjenica na kojima se odluka temelji, izostanka očite pogreške u ocjeni tih činjenica te izostanka zlouporabe ovlasti (vidjeti u tom smislu presudu Suda od 10. ožujka 1992., Sharp Corporation/Vijeće, C-179/87, Zb., str. I-1635., t. 58. i presudu Općeg suda od 15. listopada 1998., Industrie des poudres sphériques/Vijeće, T-2/95, Zb., str. II-3939., t. 292.). Kada se pred sudom Zajednice vodi postupak povodom tužbe za poništenje Komisijine odluke o obustavi ispitnog postupka u vezi s trgovinskim preprekama zbog toga što, na temelju Uredbe br. 3286/94 ne postoji interes Zajednice, doseg sudskog

nadzora obuhvaća i ispitivanje nepostojanja pogrešaka koje se tiču prava (vidjeti po analogiji presudu Općeg suda od 8. srpnja 2003, Euroalliages i dr./Komisija, T-132/01, Zb., str. II-2359., t. 49.). Takvo ograničenje sudskog nadzora koje vrijedi u okviru ispitivanja antidampinških mjera primjenjuje se *a fortiori* u postupku koji ima puno općenitiji doseg i koji može dovesti, ovisno o okolnostima, do podnošenja međunarodne tužbe.

- 95 S obzirom na ta razmatranja valja provjeriti je li, kako to tvrde tužitelji, prvo, interes Zajednice da postupi protiv trgovinske prepreke koja je predmet pritužbe konačno ispitani i utvrđen već u fazi obavijesti o pokretanju ispitnog postupka i, drugo, je li Komisija interes Zajednice izjednačila s pojedinačnim interesom podnositelja pritužbe ili ga je svela samo na taj pojedinačni interes, ne uzimajući u obzir interese drugih zainteresiranih stranaka.
- Ocjena interesa Zajednice u fazi obavijesti o pokretanju ispitnog postupka
- 96 U točki 6. obavijesti o pokretanju ispitnog postupka Komisija je navela:
- „U interesu je Zajednice da se bori protiv američkih praksa koje mogu predstavljati sustavnu prijetnju ulozi Zajednice u WTO-u i ozbiljno utjecati na koheziju i solidarnost [Zajednice], jer svako isključenje države članice iz suspenzije trgovačkih koncesija neizbjegno podrazumijeva povećan teret za sve ostale. Stoga se smatra da je pokretanje ispitnog postupka u interesu Zajednice.”
- 97 Općenito, valja smatrati da ocjena interesa Zajednice u fazi pokretanja ispitnog postupka po svojoj naravi ima pripreman karakter. Zato je nije moguće izjednačiti s ocjenom koja se provodi u sljedećoj fazi, to jest nakon završetka ispitnog postupka, u trenutku donošenja odluke o tome je li u interesu Zajednice potrebno postupanje.
- 98 Naime, drukčije tumačenje značilo bi da, kada Komisija odluči pokrenuti ispitni postupak, ona bi bila automatski dužna u fazi donošenja odluke o eventualnom postupanju Zajednice smatrati to postupanje nužnim, ako su ispunjene druge pravne pretpostavke primjene Uredbe br. 3286/94, – i to postojanje trgovinske prepreke i postojanje štetnih učinaka na trgovinu koji zbog nje nastaju, – čime bi se Komisiji oduzela njezina margina prosudbe.
- 99 U ovom se slučaju općenita formulacija točke 6. obavijesti o pokretanju ispitnog postupka nije mogla tumačiti u smislu da je Komisija napustila svako pravo da nakon okončanja ispitnog postupka utvrdjuje je li interes Zajednice u dotičnom postupku zahtijevao postupanje ili ne. Naime, dostačno je utvrditi da se točka 6. obavijesti o pokretanju ispitnog postupka ograničila na zaključak da je „pokretanje ispitnog postupka” u interesu Zajednice.
- 100 Slijedom navedenog prvi argument tužiteljâ valja odbiti.

– Izjednačenje interesa Zajednice s pojedinačnim interesom podnositelja pritužbe ili svođenje interesa Zajednice na njegov pojedinačan interes i neuzimanje u obzir interesa drugih zainteresiranih stranaka

- 101 Ovaj argument u bîti počiva na sljedećim dvama prigovorima i to, prvo, na prigovoru neuzimanja u obzir interesa drugih zainteresiranih stranaka osim podnositelja pritužbe, i drugo, na prigovoru da Komisija interes Zajednice izjednačuje s interesom podnositelja pritužbe ili ga svodi samo na njegov interes.
- 102 Kada je riječ o prvom prigovoru, valja istaknuti da se pobijana odluka uopće ne odnosi na navedene stranke.
- 103 Ta okolnost u ovom slučaju ipak ne predstavlja povredu članka 11. stavka 1. Uredbe br. 3286/94.
- 104 Kako to proizlazi iz točke 91. u vezi s točkom 93. gore, članak 11. stavak 1. Uredbe br. 3286/94, kako se tumači s obzirom na uvodnu izjavu 15. navedene uredbe, jamči da se, u ocjeni interesa Zajednice u okviru ispitnog postupka dužna pažnja posvećuje stajalištima svih zainteresiranih stranaka u postupku. Iz toga slijedi da ocjena interesa Zajednice zahtijeva odvagivanje interesa različitih zainteresiranih stranaka i općeg interesa, osobito u okviru ispitnog postupka (vidjeti po analogiji prethodno navedenu presudu Euroalliages i dr./Komisija).
- 105 U ovom slučaju nesporno je da su nakon objave obavijesti o pokretanju ispitnog postupka zainteresirane stranke obavijestile Komisiju o svojem interesu da, što se tiče njihovih proizvoda, budu uključene u postupak koji je podnositelj pritužbe pokrenuo protiv trgovinske prepreke na koju se žali. Kao i kod analize provedene za izvoz pripremljene gorušice u Sjedinjene Države, izvješće o ispitivanju ocijenilo je, što se tiče proizvoda zainteresiranih stranaka, je li trgovinska prepreka na koju se podnositelj pritužbe žali prouzročila štetne učinke na trgovinu. Tako je u izvješću o ispitivanju nakon okončanja te ocjene, kao i u zaključcima koja su u izvješću o ispitivanju donesena na temelju situacije podnositelja pritužbe, navedeno da selektivne američke mjere nisu prouzročile učinke na trgovinu koje trpe zainteresirane stranke kojima, osim toga, na američkom tržištu ne konkurira izvoz proizvoda koji potječe iz Ujedinjene Kraljevine. Konačno, u okviru analize interesa Zajednice, u izvješću o ispitivanju, a osobito u njegovoj točki 4., navedeno je da „kako je to prethodno istaknuto, pokretanje postupka pred tijelima WTO-a ne može ukloniti ili smanjiti gospodarske probleme s kojima se suočavaju podnositelji pritužbe“. Iako ovaj dio točke 4. izvješća o ispitivanju pogrešno označava sve stranke kao podnositelje pritužbe, u njemu se navodi da je interes zainteresiranih stranaka u postupku uzet u obzir tijekom ocjene interesa Zajednice u okviru izvješća o ispitivanju.
- 106 Osim toga, tužitelji ni u jednom trenutku tijekom pisanog dijela postupka nisu tvrdili da zainteresirane stranke imaju interes koji su drukčiji od interesa podnositelja pritužbe, koje Komisija u okviru ispitnog postupka nije uzela u obzir.

- 107 Kada im je Opći sud o tome postavio pitanje na raspravi, tužitelji su naveli da zainteresirane stranke nemaju nikakav interes zahtijevati da se američke protumjere prošire na Ujedinjenu Kraljevinu jer je jasno da *roquefort*, *foie gras* i ljutika nisu proizvedeni u Ujedinjenoj Kraljevini, već da, naprotiv, imaju interes da Zajednica pred tijelima WTO-a podnese pritužbu zbog selektivne primjene američkih mjera, što bi prema mišljenju tužiteljā značilo da će u slučaju osude Sjedinjenih Država za povredu, njihovi proizvodi biti uklonjeni s popisa koji je odobrio TRS. Međutim, treba istaknuti da, čak uz pretpostavku da je takav interes drukčiji od interesa podnositelja pritužbe, Komisija je u okviru svojeg ispitivanja takvu argumentaciju uzela u obzir ukazujući na hipotetsku prirodu mogućnosti koju ističu tužitelji, osobito zbog isključive nadležnosti američkih tijela što se tiče određivanja popisa proizvoda koji podliježu suspenziji carinskih koncesija. Dakle, Komisija je taj interes svakako uzela u obzir.
- 108 Prema tome, činjenica da se u pobijanoj odluci osim podnositelja pritužbe ne navode druge zainteresirane stranke koje su u ovom predmetu tužitelji, kao takva se ne može tumačiti kao povreda članka 11. stavka 1. Uredbe br. 3286/94, koji se tumači s obzirom na uvodnu izjavu 15. te uredbe.
- 109 Stoga valja odbiti prigovor koji se odnosi na neuzimanje u obzir interesa drugih zainteresiranih stranaka osim podnositelja pritužbe.
- 110 Što se tiče prigovora koji se odnosi na navodno izjednačavanje interesa Zajednice s interesom podnositelja pritužbe, najprije se valja pozvati na uvodne izjave 6. i 7. pobijane odluke.
- 111 U uvodnoj izjavi 6. pobijane odluke, nakon što je navela da „zapravo, ispitivanje nije pokazalo da je primjena suspenzije [carinskih] koncesija na Ujedinjenu Kraljevinu podnositelju pritužbe omogućila veći izvoz pripremljene gorušice na američko tržište”, te zatim precizirala da se „stoga nikakav štetan trgovinski učinak, u smislu uredbe, ne može pripisati trgovinskoj prepreci na koju se poziva podnositelj pritužbe”, Komisija je zaključila da je „u skladu s člankom 11. [Uredbe br. 3286/94] ispitni postupak stoga pokazao da interes Zajednice ne zahtijeva nikakvo posebno postupanje protiv navodne trgovinske prepreke”.
- 112 U uvodnoj izjavi 7. pobijane odluke Komisija je zaključila da „ispitni postupak nije pružio dovoljno dokaza da interes Zajednice zahtijeva posebno postupanje u okviru uredbe” te da bi „stoga ispitni postupak trebalo obustaviti”.
- 113 Uporaba sastavnog veznika „stoga” u zadnjoj rečenici uvodne izjave 6. pobijane odluke ukazuje na to da, prema Komisijinom mišljenju, postupanje u interesu Zajednice nije potrebno jer to proizlazi, barem neizravno, iz utvrđenja prema kojem podnositelj pritužbe nije imao interes da se suspenzija carinskih koncesija proširi na Ujedinjenu Kraljevinu, utoliko što nije trpio štetne učinke na trgovinu koji su nastali zbog selektivne primjene američkih mjera.

- 114 Valja istaknuti da je u svojim podnescima Komisija čak i potvrdila da je za postojanje samog interesa Zajednice potrebno da prethodno postoji interes podnositelja pritužbe. Naime, Komisija je branila ideju prema kojoj podnositelj pritužbe ne može koristiti Uredbu br. 3286/94 da bi Zajednicu potaknuo na postupanje radi zaštite općeg interesa Zajednice, a da on sâm nije trpio štetne učinke na trgovinu.
- 115 Prema tome, suprotno onomu što tvrde tužitelji, argumentacija koju je Komisija iznijela u pisanom dijelu postupka pred Općim sudom nije u suprotnosti s obrazloženjem pobijane odluke.
- 116 Nadalje, valja se pozvati na relevantne dijelove izvješća o ispitivanju. U točki 4. izvješća o ispitivanju (naslovljenoj „Interes Zajednice“) Komisija je navela:
- „Rezultati ispitivanja pokazali su da u odnosu na podnositelja pritužbe ne postoje štetni učinci na trgovinu nastali zbog navodne trgovinske prepreke u ovom predmetu. Ti rezultati znače da je u postupku već prije nedostajao temeljni uvjet za nastavak postupanja na temelju uredbe. Međutim, Komisija je ispitala postoje li drugi načini postupanja koje Zajednica može poduzeti kako bi reagirala na povrede i potencijalne učinke na trgovinu koji su utvrđeni u ovom izvješću.“
- 117 Zatim je podsjetila:
- „Pokretanje postupka pred tijelima WTO-a ne može ukloniti ili smanjiti gospodarske probleme s kojima se suočavaju podnositelji pritužbe. S druge strane, pravni i politički utjecaj američkih praksa teško da se može podcijeniti. Naime, očito je da su Sjedinjene Države primijenile praksu ‚selektivnih sankcija‘ kao komercijalno ‚oružje‘ koje ima za cilj oslabiti unutarnju koheziju Zajednice i posljedično tome utjecati na njezine odnose s njezinim glavnim gospodarskim partnerom. Konačno, Komisija smatra da širi i dugoročniji interesi Zajednice zahtijevaju postupanje čiji bi cilj bio spriječiti da se američka praksa koja se sastoji u suspenziji koncesija u odnosu na određene države članice, uz isključenje drugih (to jest ‚selektivne sankcije‘), nastavi u budućnosti. U tom kontekstu Komisija će nastaviti razgovore radi pronalaženja uzajamno zadovoljavajućeg rješenja što se tiče predmeta nazvanog Hormoni i raspravlјat će s američkim tijelima o problemima sustavne prirode koji su istaknuti u ovom izvješću.“
- 118 U točki 6. izvješća o ispitivanju naslovljenoj „Predviđeno postupanje“, nakon što je podsjetila na tri uvjeta koji su potrebni za pokretanje postupanja Zajednice [i to (a) da na temelju pravila koja uređuju međunarodnu trgovinu postoji pravo Zajednice, (b) da zbog navodne trgovinske prepreke postoje štetni učinci na trgovinu i (c) da je postupanje potrebno u interesu Zajednice], Komisija je istaknula da „na temelju analize i prethodno navedenih zaključaka, osobito što se tiče izostanka štetnih učinaka na trgovinu, u ovom se predmetu predlaže obustaviti ispitni postupak“ i da je „njaprikladniji način za rješavanje problema s kojima se suočava podnositelj pritužbe da se nastave razgovori s američkim tijelima radi pronalaženja uzajamno zadovoljavajućeg rješenja u predmetu nazvanom Hormoni“.

- 119 Opći sud ističe da u ispitnom postupku nije isključen opći i dugotrajan interes Zajednice da se u budućnosti djeluje protiv mogućih povreda koje su analizirane u izještu o ispitivanju; međutim, s obzirom na to da postupak pokrenut u okviru WTO-a ne bi mogao ukloniti ili smanjiti gospodarske probleme s kojima se suočavaju podnositelji pritužbe, predloženo je obustaviti ispitni postupak, osobito zbog nepostojanja štetnih učinaka na trgovinu u smislu Uredbe br. 3286/94.
- 120 Međutim, Komisija ne krši članak 11. stavak 1. Uredbe br. 3286/94 kada zahtijeva da eventualno postupanje Zajednice bude povezano s činjenicama i pravnim razlozima na kojima se temelji ispitni postupak i kada, iako postoji opći i dugoročan interes da se u budućnosti djeluje protiv mogućih povreda koje mogu nastati zbog prakse „selektivnih sankcija” koje su primjenile Sjedinjene Države, kako su utvrđene u izještu o ispitivanju, Komisija odluči obustaviti ispitni postupak.
- 121 Naime, članak 11. stavak 1. Uredbe br. 3286/94 mora se tumačiti s obzirom na uvodnu izjavu 6. te uredbe, prema kojoj bi pravni mehanizam uspostavljen Uredbom br. 3286/94 trebao „osigurati da se odluka o pozivanju na prava Zajednice prema međunarodnim trgovinskim pravilima donosi na temelju ispravnih činjenica i pravne analize”. Stoga, ako nakon okončanja ispitnog postupka činjenični i pravni elementi koji su doveli do navedenog postupka ne omogućavaju donošenje eventualne odluke o pozivanju na prava Zajednice, osobito zbog nepostojanja jedne od pravnih prepostavki koje su potrebne za primjenu Uredbe br. 3286/94, u ovom slučaju prepostavke nepostojanja štetnih učinaka na trgovinu koji proizlaze iz navodne trgovinske prepreke, Komisija je ovlaštena utvrditi nepostojanje svih uvjeta koji se zahtijevaju u Uredbi br. 3286/94.
- 122 Ovo se tumačenje također podupire u članku 12. stavku 1. Uredbe br. 3286/94. Naime, valja podsjetiti da, prema toj odredbi, „kada se ustanovi (kao rezultat ispitnog postupka, osim ako činjenična i pravna situacija ne zahtijeva ispitni postupak) da je potrebno postupanje u interesu Zajednice kako bi se osiguralo ostvarivanje prava Zajednice prema međunarodnim trgovinskim pravilima, a s ciljem uklanjanja [...] štetnog učinka na trgovinu kao rezultat trgovinske prepreke koju donose ili primjenjuju treće zemlje, određuju se odgovarajuće mjere”. Međutim, iz teksta članka 12. stavka 1. Uredbe br. 3286/94 jasno proizlazi da postupanje Zajednice mora imati za cilj da se zaustave štetni učinci na trgovinu nastali zbog trgovinske prepreke te da se stoga to postupanje ne može pokrenuti ako ono ne omogućava ostvarenje tog cilja. Drugim riječima, na temelju članka 12. stavka 1. Uredbe br. 3286/94, podnositelj pritužbe ne može se pozivati na uredbu kako bi potaknuo Zajednicu da postupi radi zaštite općeg interesa Zajednice ako on sam nije pretrpio štetne učinke na trgovinu. Međutim, čak i u tom slučaju, nije dovoljno utvrditi postojanje takvog štetnog učinka na trgovinu kako bi, u smislu Uredbe br. 3286/94, započelo postupanje Zajednice, zato što Komisija raspolaže širokom diskrecijskom ovlašću za ocjenu svih trgovinskih interesa Zajednice.
- 123 U ovom slučaju činjenica da je Komisija u okviru ispitnog postupka smatrala korisnim, radi cjelevitosti, ocijeniti je li općenitiji i dugoročan interes Zajednice

eventualno mogao postojati, ne može značiti da je Komisija bila obvezna zaključiti da bi postupanje u interesu Zajednice proizlazilo iz ispitnog postupka. Naime, takav je pristup osobito primjereno zbog potrebe da se odgovori na sve argumente koje su istaknuli podnositelj pritužbe i ili zainteresirane stranke i odražava usklađenost s načelom dobre uprave. Ipak, on se ne može koristiti protiv Komisije radi utvrđenja da je ona prekršila članak 11. stavak 1. Uredbe br. 3286/94.

124 Prema tome, suprotно onomu što tvrde tužitelji, Komisija nije ograničila interes Zajednice na interes podnositelja pritužbe niti je povrijedila članak 11. stavak 1. Uredbe br. 3286/94.

125 Zbog svih tih razloga četvrti tužbeni razlog valja odbiti u cijelosti.

Peti tužbeni razlog koji se temelji na nepostojanju obrazloženja pobijane odluke

126 Ovaj tužbeni razlog podijeljen je na dva dijela koji se odnose, prvi, na nepostojanje obrazloženja što se tiče analize trgovinske prepreke i drugi, na nepostojanje obrazloženja što se tiče interesa Zajednice u pogledu postupanja.

Prvi dio petog tužbenog razloga koji se odnosi na nepostojanje obrazloženja što se tiče analize trgovinske prepreke

– Argumentacija stranaka

127 Tužitelji smatraju da je Komisija povrijedila obvezu obrazlaganja koja proizlazi iz članka 253. UEZ-a zato što u pobijanoj odluci nije provela pravnu analizu trgovinske prepreke koja se navodi u pritužbi.

128 Komisija ističe načela koja je sudska praksa utvrdila u području obrazlaganja akata institucija Zajednice. Prema njezinome mišljenju, u ovom slučaju obrazloženje pobijane odluke u skladu je sa svim zahtjevima sudske prakse. Naime, time što je preuzeila glavne zaključke izvješća o ispitivanju koje je izričito navedeno u uvodnoj izjavi 6. pobijane odluke, Komisija je u potpunosti zadovoljila svoju obvezu obrazlaganja, tim više zato što je izvješće o ispitivanju donešeno po okončanju kontradiktornog postupka tijekom kojeg su tužitelji mogli iznijeti stajališta. Dakle, tužitelji su se mogli upoznati s razlozima poduzete mjere, a sud Zajednice mogao je provesti nadzor.

– Ocjena Općeg suda

129 Prema ustaljenoj sudske praksi, obrazloženje koje je propisano člankom 253. UEZ-a mora jasno i nedvosmisleno odražavati zaključke institucije koja je donijela dotičan akt kako bi se zainteresiranim osobama omogućilo da se upoznaju s razlozima poduzimanja mjere, ali i kako bi se sudu Zajednice omogućila provedba nadzora (presude Suda od 26. lipnja 1986., Nicolet Instrument, 203/85, Zb., str. 2049., t. 10.; od 7. svibnja 1987., NTN Toyo Bearing i dr./Vijeće, 240/84, Zb., str. 1809., t. 31.;

Nachi Fujikoshi/Vijeće, 255/84, Zb., str. 1861., t. 39. i od 9. siječnja 2003., Petrotub i Republica/Vijeće, C-76/00 P, Zb., str. I-79., t. 81.). Osim toga, zahtjev za obrazloženje mora se ocijeniti s obzirom na okolnosti slučaja, osobito sadržaj akta, prirodu navedenih razloga i interes koji za dobivanje objašnjenja mogu imati adresati akta ili druge osobe na koje se taj akt izravno i pojedinačno odnosi. U obrazloženju nije potrebno podrobno navoditi sve relevantne činjenične i pravne okolnosti, jer se pitanje ispunjava li obrazloženje zahtjeve iz članka 253. UEZ-a mora ocijeniti ne samo u odnosu na njegovu formulaciju, već i na njegov kontekst i na sva pravna pravila kojima se uređuje dotično područje (vidjeti osobito presude Suda od 2. travnja 1998., Komisija/Sytraval i Brink's France, C-367/95 P, Zb., str. I-1719., t. 63., i prethodno navedenu presudu Petrotub i Republica/Vijeće, t. 81.). Stoga, ako iz osporavanog akta jasno proizlazi glavni cilj koji institucija želi ostvariti, bilo bi pretjerano tražiti posebno obrazloženje za različite tehničke izvore koji su učinjeni (presuda Suda od 29. veljače 1996., Komisija/Vijeće, C-122/94, Zb., str. I-881., t. 29.).

- 130 U ovom slučaju valja istaknuti da je Komisija u pobijanoj odluci utvrdila, prvo, trgovinsku prepreku koja je predmet pritužbe, a koja „je nastala zbog odluke koju su donijele Sjedinjene Američke Države nakon „predmeta Hormoni“ o suspenziji trgovinskih koncesija koje se primjenjuju na pripremljenu gorušicu, ali samo u odnosu na izvoz koji potječe iz određenih država članica (uz izuzetak Ujedinjene Kraljevine)” (uvodna izjava 3. pobijane odluke). Drugo, u uvodnoj izjavi 6. pobijane odluke Komisija je istaknula „ispitni postupak doveo je do zaključka da nije razvidno da su navodni štetni trgovinski učinci proizašli iz trgovinske prepreke navedene u pritužbi, to jest zbog toga što su Sjedinjene Države selektivno suspendirale koncesije samo u odnosu na određene države članice („selektivna sankcija“)“.
- 131 U okolnostima ovog predmeta takvi navodi ispunjavaju zahtjeve iz članka 253. UEZ-a.
- 132 Naime, najprije valja podsjetiti da članak 11. stavak 1. Uredbe br. 3286/94 predviđa da „kada se ustanovi, kao posljedica ispitnog postupka, da interes Zajednice ne zahtijeva postupanje [...], postupak se obustavlja“. Iz te odredbe proizlazi da se obrazloženje odluke o obustavi ispitnog postupka može ograničiti na napomenu o glavnim zaključcima koji proizlaze iz izvješća o ispitivanju, pozivanjem na to izvješće, a da pritom nije potrebno, s obzirom na okolnosti u kojima je nastala ta odluka, da u njoj budu navedeni svi činjenični i pravni elementi koji su izneseni u tom izvješću.
- 133 Nadalje, valja podsjetiti da je izvješće o ispitivanju u svojoj inačici koja nije klasificirana oznakom tajnosti javni dokument i da je u ovom slučaju ono bilo upućeno tužiteljima prije donošenja pobijane odluke. Potonji su se stoga mogli upoznati s razlozima donošenja pobijane odluke te osobito s razlozima zbog kojih, iako su se u izvješću o ispitivanju istaknule određene indicije o nespojivosti trgovinske prepreke koju je naveo podnositelj pritužbe s pravilima iz sporazuma usvojenih u okviru WTO-a, pravna analiza trgovinske prepreke u pobijanoj odluci nije bila potrebna zbog nepostojanja uzročne veze između te prepreke i štetnih učinaka na trgovinu u smislu Uredbe br. 3286/94.

- 134 Konačno, ispitivanje prvog i drugog tužbenog razloga koje je Opći sud proveo vezano uz točke 48. do 58. i 64. do 74. gore pokazalo je da provedba sudskog nadzora nije bila onemogućena.
- 135 Stoga valja odbiti prvi dio petog tužbenog razloga.
- Drugi dio petog tužbenog razloga koji se odnosi na nepostojanje obrazloženja što se tiče postupanja u interesu Zajednice
- Argumentacija stranaka
- 136 Prema mišljenju tužiteljâ, prvo, budući da je Komisija izrazila svoje stajalište o interesu Zajednice samo u odnosu na interes podnositelja pritužbe, pobijana odluka ne omogućava ni zainteresiranim strankama koje su intervenirale tijekom ispitnog postupka, a koje su tužitelji u ovom predmetu, da se upoznaju s razlozima donošenja pobijane odluke, ni суду да provede svoj sudski nadzor.
- 137 Drugo, tužitelji smatraju da Komisija nije odgovorila na sve argumente istaknute u pritužbi koji se odnose na interes Zajednice za postupanje. Kao prvo, tužitelji ističu da se u pobijanoj odluci ne govori o interesu Zajednice spomenutom u izvješću o ispitivanju, a taj je interes spriječiti da Sjedinjene Države naruše jedinstvo zajedničke trgovinske politike donošenjem „selektivnih“ sankcija koje se primjenjuju isključivo na određene države članice. Kao drugo, tužitelji naglašavaju da se u pritužbi navodi kako se ne može isključiti da, nakon postupanja Zajednice, Sjedinjene Države, istodobno s proširenjem svojih protumjera na sve države članice Zajednice, uklone pripremljenu gorušicu s popisa proizvoda na koje se navedene mjere odnose. Naime, prema njihovom mišljenju, budući da suspenzija carinskih koncesija nije mogla premašiti iznos od 116,8 milijuna USD godišnje, Sjedinjene Države bile su dužne s popisa ukloniti određene proizvode, među kojima, prema potrebi, i pripremljenu gorušicu. Međutim, iako tužitelji priznaju da je o tom elementu bilo riječi u izvješću o ispitivanju, oni ipak ističu da se u pobijanoj odluci to uopće ne spominje, što, prema njihovom mišljenju, predstavlja nepostojanje obrazloženja. Kao treće, tužitelji prigovaraju Komisiji da u pobijanoj odluci nije odgovorila na argument koji je istaknut u pritužbi prema kojem je Zajednica imala interes za pokretanje postupka u ovom predmetu isto kao i interes za pokretanje savjetovanja sa Sjedinjenim Državama u okviru primjene članka 306. američkog Zakona o vanjskoj trgovini iz 1974.. Nапослјетку, као четврто, tužitelji prigovaraju Komisiji da nije odgovorila na argument o kojem je ipak bilo riječi u izvješću o ispitivanju, a prema kojem bi im utvrđenje WTO-a da su Sjedinjene Države počinile povredu omogućilo da zatraže povrat neosnovano plaćene carine.
- 138 Za sve ove prigovore Komisija upućuje na argumente iznesene u prvom dijelu ovog tužbenog razloga.
- Ocjena Općeg suda

- 139 Kako je istaknuto u točki 129. gore, u obrazloženju odluke nije potrebno podrobno navoditi sve relevantne činjenične i pravne okolnosti uz uvjet da obrazloženje omogućava zainteresiranim osobama da se upoznaju s razlozima poduzimanja mjere kako bi mogli zaštititi svoja prava, ali i kako bi se sudu Zajednice omogućila provedba nadzora, uzimajući osobito u obzir pravne i činjenične okolnosti u kojima je ta odluka donesena.
- 140 Što se tiče prvog argumenta tužiteljâ prema kojem pobijana odluka zainteresiranim osobama koje su intervenirale tijekom ispitnog postupka ne omogućava da se upoznaju s razlozima obustave postupka, Opći sud smatra da se taj argument treba odbiti.
- 141 Dakako, valja istaknuti da je Komisija zapravo pobijanu odluku donijela samo u odnosu na pripremljenu gorušicu.
- 142 Međutim, u kontekstu u kojem je ta odluka nastala, takva okolnost nije sprječila sve tužitelje da se upoznaju s razlozima zbog kojih je Komisija odlučila obustaviti ispitni postupak u koji su sve zainteresirane stranke bile uključene. Naime, iz izvješća o ispitivanju jasno proizlazi da je prije donošenja pobijane odluke tužiteljima priopćeno da se zaključci tog izvješća primjenjuju na njihove proizvode barem koliko i na proizvode podnositelja pritužbe. Uostalom, ispitivanje je istaknuto da proizvodima zainteresiranih osoba na američkom tržištu nisu nikako konkurirali istovjetni proizvodi koji potječu iz Ujedinjene Kraljevine, jer se ti proizvodi tamo nisu izvozili i stoga im navodna trgovinska prepreka nije prouzročila nikakav štetan učinak na trgovinu u smislu Uredbe br. 3286/94.
- 143 Konačno, čak i da je radi usklađivanja s načelom dobre uprave Komisija morala jasnije precizirati položaj drugih organizacija, osim podnositelja pritužbe, koje su intervenirale u ispitnom postupku, potpuni izostanak pozivanja na proizvode tih organizacija u obrazloženju pobijane odluke ipak ne sprječava, ako se uzme u obzir kontekst u kojem je odluka nastala, provedbu sudskega nadzora Općeg suda.
- 144 Što se tiče drugog argumenta i triju zadnjih prigovora koji su izneseni u točki 137. gore valja precizirati da tužitelji priznaju da su u izvješću o ispitivanju analizirani i odbijeni svi prigovori koje oni ističu. Međutim, u pogledu obrazloženja Opći sud smatra, ako iz pobijanog akta jasno proizlazi bît cilja koji institucija nastoji postići, Komisija u obrazloženju pobijane odluke nije bila dužna izjasniti se o svim činjeničnim i pravnim okolnostima koje su istaknuli tužitelji, a ni o svim tehničkim odabirima koje je Komisija izvršila. Činjenica da se u pobijanoj odluci ne spominju tri zadnja prigovora koje su tužitelji istaknuli mogla se stoga shvatiti, u kontekstu ovog slučaja, kao potvrda stajališta iznesenog u izvješću o ispitivanju koje je tužiteljima upućeno prije donošenja pobijane odluke i na koje se u toj odluci izričito poziva. Štoviše, izostanak pozivanja, u obrazloženju pobijane odluke, na hipotetske prosudbe iz kojih proizlaze tri prigovora koje su tužitelji istaknuli ne sprječava nadzor zakonitosti pobijane odluke. Stoga ta tri prigovora valja odbiti.

- 145 Također valja odbiti prigovor koji se odnosi na nepostojanje obrazloženja pobijane odluke u pogledu sustavnog interesa Zajednice da zaštitи jedinstvo zajedničke trgovinske politike. Naime, iz izvješća o ispitivanju proizlazi da, kako je to naglašeno u okviru ispitivanja prethodno navedenog četvrтog tužbenog razloga, iako se jedinstvo zajedničke trgovinske politike doista smatra općim i dugoročnim interesom Zajednice, postupanje Zajednice u ovom se slučaju nije smatralo potrebnim po toj osnovi, osobito zbog izostanka jedne od pravnih prepostavki primjene Uredbe br. 3286/94. Posljedično, u kontekstu ovog predmeta tužitelji su se mogli upoznati s razlozima zbog kojih se djelovanje Komisije u ovom slučaju nije moglo predvidjeti i zbog kojih obrazloženje pobijane odluke, iako lakonsko, također ispunjava uvjet za provedbu sudskog nadzora.
- 146 U tim okolnostima drugi dio ovog tužbenog razloga valja odbiti, kao i peti tužbeni razlog u cijelosti.

Šesti tužbeni razlog koji se temelji na očitim pogreškama u ocjeni činjenica i na povredi članka 2. stavka 4. i članka 11. stavka 1. Uredbe br. 3286/94

- 147 Ovaj je tužbeni razlog podijeljen na dva dijela. Prvi se dio odnosi na Komisiju očitu pogrešku u ocjeni što se tiče eventualnog uklanjanja proizvoda tužiteljā s popisa robe koja podliježe plaćanju dodatne američke carine. Drugi se dio odnosi na očitu pogrešku u ocjeni što se tiče povrata neosnovano plaćene dodatne carine.

Prvi dio šestog tužbenog razloga koji se odnosi na Komisiju očitu pogrešku u ocjeni što se tiče eventualnog uklanjanja proizvoda tužiteljā s popisa robe koja podliježe plaćanju dodatne američke carine

– Argumentacija stranaka

- 148 Tužitelji preciziraju da bi u slučaju da Opći sud odbije njihov drugi prigovor istaknut u okviru drugog dijela petog tužbenog razloga, a koji se temelji na nepostojanju obrazloženja, svakako trebalo smatrati da je Komisija u svojem izvješću o ispitivanju počinila očitu pogrešku u ocjeni činjenica i da je povrijedila članak 2. stavak 4. i članak 11. stavak 1. Uredbe br. 3286/94.
- 149 Prema mišljenju tužiteljā, očito je da bi, da je Ujedinjena Kraljevina bila uvrštena na popis država na koje se primjenjuje suspenzija američkih carinskih koncesija, „mali” proizvodi koji potječu iz drugih država članica, kao što su proizvodi tužiteljā, mogli biti isključeni iz područja primjene američkih mjera zbog najviše granice iznosa suspenzije carinskih koncesija koja je utvrđena u arbitražnoj odluci tijela WTO-a. Relevantnost takvog pristupa priznala je i sama Komisija u svojoj obavijesti o pokretanju ispitnog postupka. Stoga je Komisija morala bolje analizirati mogućnost da proizvodi tužiteljā budu isključeni s popisa koji su utvrdila američka tijela. Tužitelji smatraju da nesigurnost u pogledu uspjeha rješavanja sporova ne bi smjela spriječiti postupanje Zajednice kada je to postupanje moguće. A ovdje je upravo to slučaj.

- 150 Iako Komisija ocjenjuje da je na ovaj tužbeni razlog već odgovorila u svojim komentarima o prethodnim tužbenim razlozima, ona ipak naglašava da pobijanom odlukom ni u jednom trenutku nije prekoračila granice u izvršavanju svoje diskreocijske ovlasti, kako tu ovlast priznaje sudska praksa, u pogledu odabira potrebnih sredstava za ostvarenje zajedničke trgovinske politike i u ispitivanju složenih gospodarskih situacija.
- 151 U ovom slučaju Komisija smatra da nije počinila očitu pogrešku u ocjeni činjenica opisanih u izvješću o ispitivanju, kako što se tiče nepostojanja štetnih učinaka na trgovinu, tako i što se tiče nepostojanja interesa Zajednice za provođenje postupka. To osobito vrijedi za nagađanja tužiteljâ što se tiče uklanjanja pripremljene gorušice s popisa američkih mjera.
- Ocjena Općeg suda
- 152 Najprije valja podsjetiti da je, nakon utvrđenja nepostojanja uzročne veze između trgovinske prepreke navedene u pritužbi FICF-a i štetnih učinaka na trgovinu, u izvješću o ispitivanju Komisija ispitala argument istaknut u pritužbi prema kojem bi se, uz pretpostavku da Zajednica uspije u postupku pred tijelima WTO-a, suspenzija carinskih koncesija koju primjenjuju Sjedinjene Države trebala proširiti na Ujedinjenu Kraljevinu, što bi neminovno navelo Sjedinjene Države na to da izmijene popis proizvoda, jer bi inače ukupan iznos suspenzije prelazio iznos koji je odobrio TRS (116,8 milijuna USD). Prema mišljenju tužiteljâ, pripremljena gorušica te drugi proizvodi koji podliježu ispitnom postupku mogli bi se stoga isključiti s popisa proizvoda koji američka tijela dostavljaju TRS-u.
- 153 Zatim valja istaknuti da je u svojem izvješću o ispitivanju (t. 2.5, str. 32.) Komisija odgovorila kako slijedi:
- „Međutim, kao prvo, ishod postupka pokrenutog pred tijelima WTO-a daleko je od toga da bude izvjestan zbog nepostojanja presedana o dotičnim pitanjima. Nadalje, za sastav popisa proizvoda na koje se primjenjuje dodatna carina od 100 % odgovorna su američka tijela. Ne postoji nikakvo jamstvo (to bi se moglo smatrati vrlo nevjerljivim) da bi američka tijela s popisa uklonila proizvode podnositelja pritužbe. Osim toga, proširenje mjere na *roquefort*, *foie gras* ili ljutiku, koji potječu iz Ujedinjene Kraljevine, ne bi imalo nikakva učinka na *status quo*, jer Ujedinjena Kraljevina te proizvode ne izvozi.”
- 154 Opći sud smatra da analiza koja je u izvješću o ispitivanju iznesena kao odgovor na argument koji su istaknuli podnositelj pritužbe i zainteresirane stranke, ne sadržava očitu pogrešku u ocjeni.
- 155 Najprije, kako je to istaknuto u izvješću o ispitivanju i kako je Komisija na to podsjetila na raspravi, uz pretpostavku da je Komisija uspješno pokrenula postupak pred tijelima WTO-a, eventualna izmjena popisa proizvoda na koje Sjedinjene Države primjenjuju suspenziju carinskih koncesija potпадa pod nadležnost američkih tijela. U

tom pogledu valja napomenuti da su u arbitražnoj odluci od 12. srpnja 1999. (WT/DS26/ARB), iz točke 17. gore, a koju je potvrdio TRS, arbitri jasno naveli da na temelju odredaba članka 22. Dogovora oni nisu nadležni za određivanje konačnog popisa proizvoda na koje se primjenjuje suspenzija carinskih koncesija. Međutim, tužitelji nisu ni istaknuli ni *a fortiori* dokazali da Zajednica može imati takvu nadležnost.

- 156 Nadalje, Opći sud ističe da uvrštenje proizvoda koji potječe iz Ujedinjene Kraljevine na američki popis nikako ne znači da su proizvodi tužiteljā uklonjeni s tog popisa. Naime, moguće je, a i razumno, zamisliti da drugi proizvodi ili nusproizvodi iz carinske nomenklature mogu biti uklonjeni s popisa ako se istovremeno poštuje najviši iznos od 116,8 milijuna USD, koji je odobrio TRS.
- 157 Konačno, valja utvrditi da tužitelji ne iznose nikakve dokaze koji bi mogli potkrijepiti postojanje očite pogreške u ocjeni, nego samo prigovaraju Komisiji da nije predvidjela mogućnost uklanjanja njihovih proizvoda. Osim činjenice da ta tvrdnja nije točna, jer je u izvješću o ispitivanju odgovoreno na prigovor koji je istaknut u pritužbi FICF-a i istodobno je taj prigovor odbijen, analiza provedena u izvješću o ispitivanju nikako ne može predstavljati očitu pogrešku u ocjeni koju je počinila Komisija, s obzirom na hipotetsku narav situacije koju su tužitelji zamislili.
- 158 Stoga valja odbiti prvi dio ovog tužbenog razloga.
- Drugi dio šestog tužbenog razloga koji se odnosi na očitu pogrešku u ocjeni što se tiče povrata neosnovano plaćene dodatne carine
- Argumentacija stranaka
- 159 Što se tiče mogućnosti zahtijevanja povrata carine koju su naplatila američka tijela do trenutka kada bi WTO eventualno utvrdio da su Sjedinjene Države počinile povredu, tužitelji su najprije izrazili čuđenje da je Komisija, koja je taj argument istaknut u pritužbi odbila zbog toga što američko zakonodavstvo sporazumima WTO-a nije priznalo izravan učinak i isključilo je tužbe pojedinaca koje se temelje na tim sporazumima, zauzela stajalište o tumačenju stranog zakonodavstva, čime je prekoračila svoje ovlasti. Nadalje, tužitelji smatraju da američko zakonodavstvo pojedince ne sprječava da podnesu administrativne zahtjeve radi ishođenja povrata neosnovano plaćenih carina. U tom pogledu tužitelji se pozivaju na izvješće Odbora od 15. srpnja 2002. o članku 129. (C) točki 1. američkog Zakona o sporazumima postignutim u Urugvajskom krugu (Uruguay Round Agreements Act), koji potvrđuje da američka tijela mogu uzeti u obzir preporuke koje donose tijela WTO-a. Stoga tužitelji smatraju, suprotno onomu što je Komisija zaključila u svojem izvješću o ispitivanju, da je moguć povrat carine koju su američka tijela naplatila.
- 160 Komisija u bitnom upućuje na svoje stajalište izneseno o prvom dijelu ovog tužbenog razloga.

– Ocjena Općeg suda

- 161 Valja istaknuti da se premlisa na kojoj počiva ovaj dio tužbenog razloga temelji na pretpostavci prema kojoj bi nakon eventualne odluke tijelâ WTO-a donesene u korist Zajednice Sjedinjene Države proširile suspenziju carinskih koncesija na sve države članice, što bi dovelo do uklanjanja proizvoda tužiteljâ s američkog popisa, a to bi uklanjanje značilo da tužitelji mogu zahtijevati povrat dodatne carine koja je dotad plaćena američkim tijelima.
- 162 Ta je pretpostavka potpuno neutemeljena jer je uvjetovana onom koju je Opći sud odbio u prvom dijelu ovog tužbenog razloga.
- 163 Štoviše, bez potrebe odlučivanja o pitanju tumačenja američkog zakonodavstva i prakse koju je provela Komisija, valja istaknuti da je u izvješću o ispitivanju također odbijeno stajalište podnositelja pritužbe i zainteresiranih stranaka zbog toga što postupak o rješavanju sporova WTO-a počiva na načelu usklađivanja *ex nunc* s pravilima GATT-a iz 1994., koji proizlazi iz članka 19. stavka 1. Dogovora. Budući da tužitelji tu ocjenu nisu osporili, valja zaključiti da, čak i uz pretpostavku da se mora utvrditi očita pogreška u ocjeni što se tiče mogućnosti zahtijevanja povrata neosnovano plaćene carine, ta pogreška svakako ne bi dovela u pitanje zakonitost pobijane odluke. Naime, prvo, ta pogreška nije utjecala na izostanak uzročne veze između navodne trgovinske prepreke i štetnih učinaka na trgovinu koji je utvrđen u pobijanoj odluci; drugo, ta pogreška nije utjecala na ocjenu eventualnog interesa Zajednice za pokretanje postupka u okviru WTO-a jer cilj ni učinak tog postupka ne može biti retroaktivni povrat carine koju su tijelima trećih država platila poduzeća Zajednice na čije se proizvode primjenjuje mjera suspenzije carinskih koncesija koju poduzima ta država.
- 164 Stoga valja odbiti drugi dio šestog tužbenog razloga i taj tužbeni razlog u cijelosti.

Sedmi tužbeni razlog koji se temelji na povredi prava obrane

Argumentacija stranaka

- 165 U okviru ovog tužbenog razloga tužitelji prigovaraju Komisiji da im prije donošenja pobijane odluke nije omogućila da iznesu svoje stajalište u pogledu činjeničnih i pravnih elemenata sadržanih u izvješću o ispitivanju.
- 166 U ovom slučaju tužitelji ističu da im je Komisija poslala izvješće o ispitivanju i istodobno navela da će se uskoro donijeti pobijana odluka. Prema mišljenju tužiteljâ, na osnovi tog stajališta moglo se zaključiti da je u trenutku upućivanja izvješća o ispitivanju pobijana odluka već bila donesena te da im stoga Komisija nije dala nikakvu mogućnost da o elementima sadržanim u navedenom izvješću iznesu svoje stajalište. To je potvrdila Komisija u svojem dopisu od 4. lipnja 2002. koji je uputila predstavniku tužiteljâ. Međutim, iako tužitelji priznaju, prvo, da je podnositelj pritužbe obaviješten o rezultatu ispitnog postupka i drugo, da nijedna odredba Uredbe br.

3286/94 ne predviđa da se nakon okončanja ispitnog postupka informacije dostavljaju drugim zainteresiranim osobama, oni ipak smatraju da im je na temelju temeljnog načela poštovanja prava obrane, kako je osobito utvrđeno u okviru antidampinških sporova, Komisija morala omogućiti da odgovore na argumente koji su istaknuti u izvješću o ispitivanju. Činjenica da su tužitelji „kontaktirali“ sa službama Komisije ne dovodi u pitanje taj zaključak jer tužitelji tvrde da se oni prije donošenja izvješća o ispitivanju ni u jednom trenutku nisu mogli točno upoznati s činjeničnim i pravnim osnovama Komisijinog stajališta.

- 167 Komisija odgovara da su svi ti argumenti irrelevantni. Naime, prema njezinom mišljenju, u ovom su slučaju u potpunosti poštovane obveze koje proizlaze iz članka 8. Uredbe br. 3286/94. Ako je tužiteljima dana mogućnost za dostavljanje primjedbi tijekom ispitnog postupka, činjenica, kako navode tužitelji, da prije donošenja pobijane odluke nisu mogli koristiti „pravo na odgovor“ proizlazi iz primjene odredaba članka 8. Uredbe br. 3286/94.
- 168 Osim toga, pozivajući se na sudske praksu nastalu u okviru antidampinškog područja, Komisija precizira da je važno da dotična poduzeća mogu izraziti svoje stajalište o istinitosti i relevantnosti navodnih činjenica i okolnosti te o prikupljenim dokazima. Međutim, kod prijenosa te sudske prakse na ovaj slučaj Komisija smatra da je poštovala pravo obrane tužiteljâ. Osim toga, suprotno onomu što tvrde tužitelji, podnositelj pritužbe je od dana kada mu je poslano izvješće o ispitivanju, 23. travnja 2002., do dana kada je donesena pobijana odluka, 9. srpnja 2002., imao dosta vremena za dostavu svojih primjedbi.
- 169 Usto, Komisija navodi da tužitelji nisu istaknuli nezakonitost članka 8. Uredbe br. 3286/94 na temelju povrede temeljnog načela prava obrane.

Ocjena Općeg suda

- 170 Najprije valja podsjetiti da je načelo prava obrane temeljno načelo prava Zajednice (vidjeti osobito presude Suda od 17. listopada 1989., Dow Benelux/Komisija, 85/87, Zb., str. 3137., t. 25.; od 27. lipnja 1991., Al-Jubail Fertilizer/Vijeće, C-49/88, Zb., str. I-3187., t. 15. i presudu Općeg suda od 18. prosinca 1997., Ajinomoto i NutraSweet/Vijeće, T-159/94 i T-160/94, Zb., str. II-2461., t. 81.).
- 171 Inače, u skladu s općom strukturu Uredbe br. 3286/94, ispitni postupak i eventualno postupanje u interesu Zajednice po njegovom okončanju usmjereni su samo protiv treće zemlje koja je donijela ili primjenjuje trgovinsku prepreku. Poduzeće koje je podnositelj pritužbe se na temelju Uredbe br. 3286/94 može pozivati na poštovanje prava obrane samo uz uvjete koji su utvrđeni u toj uredbi, osim ako se i ti uvjeti ne smatraju protivnima općem načelu koje se njima želi izraziti.
- 172 U tom pogledu valja istaknuti da se u članku 8. stavku 4. točki (a) Uredbe br. 3286/94 određuje da „podnositelji pritužbi te predmetni izvoznici i uvoznici, kao i predstavnici predmetne zemlje ili zemalja mogu pregledati sve podatke koji su na raspolaganju

Komisije osim dokumenata za internu upotrebu Komisije i administraciju, pod uvjetom da su ti podaci bitni za zaštitu njihovih interesa i da nisu povjerljivi u smislu članka 9. te da ih koristi Komisija u svom ispitnom postupku” i da „navedene osobe upućuju Komisiji utemeljeni zahtjev te navode podatke koje traže”. Osim toga, u istom stavku u točki (b) navodi se da „podnositelji pritužbi te navedeni izvoznici i uvoznici, kao i predstavnici navedene zemlje ili zemalja mogu zatražiti da ih se obavještava o glavnim činjenicama i razmatranjima koja proizlaze iz ispitnog postupka”. Članak 8. stavak 8. Uredbe br. 3286/94 Komisiji nalaže da nakon završetka ispitivanja Odboru iz članka 7. Uredbe podnese izvješće.

- 173 Iz tih odredaba proizlazi da Uredba br. 3286/94 podnositeljima pritužbi, predmetnim izvoznicima i uvoznicima, kao i predstavnicima predmetne zemlje ili zemalja daje pravo na obavješćivanje uz uvjete navedene u njezinom članku 8. stavku 4. točkama (a) i (b), koje osobito mora biti u skladu s obvezom institucija Zajednice da poštuju poslovnu tajnu. Te iste osobe mogu zatražiti da ih se obavještava o glavnim činjenicama i razmatranjima koja proizlaze iz ispitnog postupka.
- 174 U ovom slučaju nesporno je da je inačica izvješća o ispitivanju koja nije klasificirana oznakom tajnosti tužiteljima upućena nakon mišljenja savjetodavnog odbora, a prije donošenja pobijane odluke. Tada su tužitelji mogli iznijeti svoja stajališta. Međutim, tužitelji su smatrali, utoliko što im je Komisija istodobno njavila da će se pobijana odluka uskoro donijeti, da je u trenutku upućivanja navedenog izvješća stajalište Komisije već bilo utvrđeno. Dakle, oni su iz toga zaključili da njihove eventualne primjedbe ne bi nikako utjecale na stajalište institucije. Iz toga slijedi da, u bitnom, tužitelji tvrde da im je, kako bi mogli učinkovito iznijeti svoje primjedbe, Komisija morala poslati nacrt izvješća o ispitivanju prije nego što se to izvješće pošalje savjetodavnom odboru ili barem da ih je po službenoj dužnosti trebala obavijestiti o glavnim činjenicama i razmatranjima koja proizlaze iz ispitnog postupka.
- 175 Međutim, Opći sud utvrđuje da nijedna odredba Uredbe br. 3286/94 Komisiji ne nalaže da osobama iz članka 8. stavka 4. te uredbe pošalje nacrt izvješća o ispitivanju prije nego što se on pošalje savjetodavnom odboru, a kako bi navedene osobe instituciju mogle upoznati sa svojim eventualnim primjedbama, niti da te osobe po službenoj dužnosti obavijesti o glavnim činjenicama i razmatranjima koja proizlaze iz ispitnog postupka.
- 176 Naprotiv, treba podsjetiti da članak 8. stavak 4. točke (a) i (b) Uredbe br. 3286/94 obvezuje osobe obuhvaćene tom odredbom da Komisiji podnesu zahtjev kojim traže da ih se obavještava. Što se tiče podataka koji se koriste u ispitnom postupku [navedeni u točki (a)], Komisiji se treba uputiti pisani zahtjev koji mora biti obrazložen i u kojem se navode podaci koji se traže. Ako se zahtjev odnosi na glavne činjenice i razmatranja koja proizlaze iz ispitnog postupka [navedeni u točki (b)], uredba ne nalaže nikakav poseban oblik ni uvjet koje taj zahtjev treba zadovoljiti.
- 177 Međutim, u ovom slučaju tužitelji nisu nikad tvrdili da su prije donošenja izvješća o ispitivanju Komisiji uputili zahtjev za obavješćivanje u smislu članka 8. stavka 4.

Uredbe br. 3286/94. Štoviše, kako je to Komisija ispravno napomenula, tužitelji nisu istaknuli prigovor nezakonitosti odredaba članka 8. stavka 4. Uredbe br. 3286/94.

178 Također treba istaknuti da su u svojim podnescima tužitelji priznali da su bili obaviješteni o tijeku i smjeru odvijanja ispitnog postupka, da su svoje mišljenje o ishodu ispitnog postupka mogli usmeno izraziti te da su prije donošenja izvješća o ispitivanju bili obaviješteni da je Komisija smatrala da u ovom slučaju ne postoji štetan učinak na trgovinu u smislu Uredbe br. 3286/94. Slijedom toga treba utvrditi da je tužiteljima bilo omogućeno da iznesu svoje stajalište o tijeku i smjeru odvijanja ispitnog postupka i barem jednom od njegovih temeljnih elemenata te da zaštite svoje interes. Točno je da su u okviru svoje tužbe tužitelji tvrdili da su te informacije bile preopćenite da bi poštovanje njihovih postupovnih prava bilo osigurano. Međutim, iz dokumenata u spisu ne proizlazi da su tužitelji prije okončanja ispitnog postupka zatražili od Komisije da precizira te informacije, prema potrebi, u pisanom obliku, a osobito što se tiče glavnih činjenica i razmatranja, uključujući i pravna, koja proizlaze iz ispitnog postupka, u skladu s člankom 8. stavkom 4. Uredbe br. 3286/94. Tužiteljima je tada, budući da je Komisija bila dužna bez odlaganja odgovoriti na taj zahtjev za podacima, bilo omogućeno da učinkovito iznesu svoja stajališta o elementima sadržanim u Komisijinom odgovoru. S obzirom na to da tužitelji nikada nisu tvrdili da su uputili takav zahtjev, oni u okviru ove tužbe Komisiji ne mogu prigovoriti da im nije dopustila iznijeti primjedbe o činjeničnim i pravnim elementima koji proizlaze iz ispitnog postupka. Uostalom, činjenica da pravo na informiranje o glavnim činjenicama i razmatranjima koja proizlaze iz ispitnog postupka podliježe uvjetu – i samo uvjetu – da tužitelji za to upute zahtjev Komisiji, kao takva ne dovodi u pitanje zaštitu njihovih interesa, posebno zato što nije propisano da se taj zahtjev mora uputiti u nekom posebnom obliku.

179 Osim toga, iz izvješća o ispitivanju proizlazi da je Komisija ispitala različite argumente istaknute u pritužbi te da je na njih odgovorila. Također je ispitala situaciju i drugih proizvoda, a ne samo pripremljene gorušice, koji su navodno na isti način pogoden američkim mjerama, slijedom sudjelovanja zainteresiranih organizacija u ispitnom postupku koje su surađivale u ovom postupku, kako to proizlazi iz izvješća o ispitivanju, a što tužitelji nisu osporavali.

180 Zbog svih tih razloga sedmi tužbeni razlog valja odbiti.

Osmi tužbeni razlog koji se temelji na povredi članka 8. stavka 8. Uredbe br. 3286/94 i na povredi Komisijine obvezе dužne pažnje

181 Ovaj tužbeni razlog podijeljen je na dva dijela. Prvi dio odnosi se na povredu roka predviđenog u članku 8. stavku 8. Uredbe br. 3286/94. Drugi dio temelji se na povredi Komisijine obvezе dužne pažnje u pogledu roka koji protekne od završetka postupka konzultacija s Odborom iz članka 7. Uredbe br. 3286/94 i donošenja pobijane odluke.

Prvi dio osmog tužbenog razloga koji se odnosi na povredu roka predviđenog u članku 8. stavku 8. Uredbe br. 3286/94

– Argumentacija stranaka

182 Tužitelji ističu da sukladno članku 8. stavku 8. Uredbe br. 3286/94, Komisija Odboru iz članka 7. iste uredbe uobičajeno podnosi izvješće u roku od pet mjeseci od obavijesti o pokretanju postupka osim ako ispitivanje nije tako složeno da Komisija prodluje rok na sedam mjeseci. Prema mišljenju tužiteljâ, sedmomjesečni rok ne trpi nikakva odstupanja, a postavljen je da bi se poduzećima podnositeljima pritužbe osigurao brz odgovor u pogledu ishoda predmeta koji je podnesen Komisiji. Međutim, budući da je u ovom slučaju Komisija doista smatrala da složenost ispitivanja zahtijeva da se rok prodlji na sedam mjeseci te da je Odbor primio izvješće o ispitivanju tek 27. ožujka 2002., odnosno sedam mjeseci i dvadeset sedam dana nakon obavijesti o pokretanju postupka, tužitelji smatraju da je Komisija prekršila članak 8. stavak 8. Uredbe br. 3286/94.

183 Komisija smatra da rok za okončanje postupka nije bio nerazuman s obzirom na složenost područja na koje se odnosi pobijana odluka i uzimajući u obzir da je prije obustave postupka željela ispitati sve argumente različitih sudionika. Komisija također ističe da je dotičan postupak vodila u duhu lojalne suradnje jer je redovito obavještavala sve zainteresirane stranke.

– Ocjena Općeg suda

184 Najprije valja podsjetiti da članak 8. stavak 8. Uredbe br. 3286/94 određuje:

„Nakon završetka ispitivanja Komisija podnosi izvješće Odboru. Izvješće se uobičajeno predstavlja u roku od pet mjeseci od najave pokretanja postupka osim ako ispitivanje nije tako složeno da Komisija produžuje rok na sedam mjeseci.”

185 U ovom slučaju tužitelji ne osporavaju da je ispitivanje koje je provela Komisija bilo složeno te da je zahtjevalo prodljenje roka na sedam mjeseci. Također je nesporno da je izvješće o ispitivanju Odboru iz članka 7. Uredbe br. 3286/94 poslano sedam mjeseci i dvadeset sedam dana nakon obavijesti o pokretanju ispitnog postupka. Dakle, rok predviđen u članku 8. stavku 8. Uredbe br. 3286/94 jest prekoračen.

186 Međutim, valja provjeriti može li prekoračenje roka predviđenog u članku 8. stavku 8. Uredbe br. 3286/94 dovesti do poništenja pobijane odluke.

187 Najprije valja pojasniti da dok prekoračenje obvezujućeg roka dovodi do ništavosti svakog akta donesenog izvan roka, prekoračenje isključivo indikativnog roka u načelu ne dovodi do poništenja akta donesenog izvan roka (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu Općeg suda od 2. svibnja 1995., NTN Corporation i Koyo Seiko/Vijeće, T-163/94 i T-165/94, Zb., str. II-1381., t. 119. i navedenu sudsku praksu).

188 Nadalje, s obzirom na prirodu roka iz članka 8. stavka 8. Uredbe br. 3286/94, valja utvrditi da uporaba kondicionala [u inačici na engleskom jeziku] i prilog „uobičajeno” u drugoj rečenici te odredbe omogućuje zaključak da je rok od pet mjeseci koji je

predviđen za podnošenje izvješća o ispitivanju indikativne prirode (vidjeti po analogiji prethodno navedenu presudu NTN Corporation i Koyo Seiko/Vijeće, t. 119.).

- 189 Opći sud smatra da se priroda roka za podnošenje izvješća o ispitivanju ne može promijeniti zbog toga što Komisija smatra da zbog složenosti ispitivanja ona mora produljiti rok na sedam mjeseci. Naime, valja istaknuti da pozivanje na rok od sedam mjeseci u članku 8. stavku 8. Uredbe br. 3286/94 isključivo predstavlja, uz pretpostavku takozvanog „složenog“ ispitivanja, produljenje prvotno predviđenog roka od pet mjeseci za takozvano „jednostavno ili uobičajeno“ ispitivanje. Na kraju druge rečenice članka 8. stavka 8. Uredbe br. 3286/94 navodi se da je riječ o „produljenju tog roka na sedam mjeseci“. Taj tekst koristi se i u drugim jezičnim inačicama Uredbe br. 3286/94. Iz toga slijedi, budući da je rok za slanje izvješća o ispitivanju isključivo indikativne prirode kada je riječ o ispitivanju koje je kvalificirano kao „jednostavno ili uobičajeno“, isto vrijedi i u slučaju takozvanog „složenog“ ispitivanja, jer je jednostavno riječ o produljenju prvotnog roka.
- 190 S obzirom na navedeno Opći sud smatra da Komisija ne bi smjela odgoditi dostavu izvješća o ispitivanju izvan razumnog roka (vidjeti po analogiji prethodno navedenu presudu NTN Corporation i Koyo Seiko/Vijeće), jer ta okolnost zapravo može odgoditi donošenje odluke o obustavi ispitnog postupka.
- 191 Međutim u ovom slučaju, prekoračenje za dvadeset sedam dana indikativnog roka od sedam mjeseci koji je predviđen u članku 8. stavku 8. Uredbe br. 3286/94 ne predstavlja povredu razumnog roka.
- 192 Stoga valja odbiti prvi dio osmog tužbenog razloga.
- Drugi dio osmog tužbenog razloga koji se temelji na povredi Komisijine obveze dužne pažnje u pogledu razdoblja koje je proteklo između završetka postupka konzultacija s Odborom iz članka 7. Uredbe br. 3286/94 i donošenja pobijane odluke
- Argumentacija stranaka
- 193 Tužitelji tvrde da je Komisija povrijedila obvezu dužne pažnje koja joj je nalagala da, nakon konzultacija u Odboru iz članka 7. Uredbe br. 3286/94., brže doneće pobijanu odluku, što ona nije učinila. Naime, prema tvrdnjama tužiteljâ, pobijana odluka donesena je tek tri mjeseca nakon završetka postupka konzultacija. Međutim, s obzirom na važnost koju za predmetna poduzeća ima postupak predviđen u Uredbi br. 3286/94 i na već vrlo dugačko razdoblje koje je proteklo između obavijesti o pokretanju ispitnog postupka i upućivanja izvješća o ispitivanju Odboru, tužitelji smatraju da je Komisija povrijedila svoju obvezu dužne pažnje.
- 194 Komisija odgovara da je postupila s najvećom mogućom pažnjom u slučaju koji ima znatne posljedice.
- Ocjena Općeg suda

- 195 Valja istaknuti da na temelju članka 7. stavka 4. Uredbe br. 3286/94, savjetodavni odbor ima rok od osam radnih dana da odgovori na izvješće o ispitivanju koje je Komisija podnijela na temelju članka 8. stavka 8. navedene uredbe.
- 196 Prema članku 11. stavku 1. Uredbe br. 3286/94, odluka Komisije o obustavi ispitnog postupka mora se donijeti sukladno postupku predviđenom u članku 14. navedene uredbe. Sukladno članku 14., stavku 2., „predstavnik Komisije dostavlja Odboru nacrt odluke koju treba donijeti“ i „Odbor raspravlja o predmetu u roku koji određuje predsjednik ovisno o žurnosti predmeta“. Članak 14. stavak 3. Uredbe br. 3286/94 određuje da „Komisija donosi odluku koju dostavlja državama članicama koje je primjenjuju u roku od 10 dana ako niti jedna država članica nije uputila predmet Vijeću“.
- 197 Iz toga slijedi da se u Uredbi br. 3286/94 ne predviđa ni rok u kojem nakon postupka konzultacija o izvješću o ispitivanju Komisija mora savjetodavnom odboru podnijeti nacrt odluke, ni vrijeme između trenutka kada je savjetodavni odbor odlučio o nacrtu odluke i trenutka kada je Komisija donijela odluku. Posljedično, uredba ne predviđa nikakav rok u kojem se nakon konzultacija savjetodavnog odbora iz članka 7. Uredbe br. 3286/94 mora donijeti odluka o obustavi ispitnog postupka, kao što je u ovom slučaju pobijana odluka.
- 198 Opći sud smatra da se šutnja Uredbe br. 3286/94 o tom pitanju može tumačiti kao namjera zakonodavca Zajednice da Komisiji prepusti određenu marginu prosudbe u pogledu datuma kada bi trebalo donijeti odluku o obustavi ispitnog postupka, uzimajući u obzir sve okolnosti svakog slučaja, a osobito eventualne poteze koje bi Komisija planirala poduzeti protiv tijela dotične treće zemlje, prije obustave ispitnog postupka.
- 199 Međutim, priznavanje takve margine prosudbe ne može značiti da je Komisija ovlaštena donošenje odluke na temelju članka 11. stavka 1. Uredbe br. 3286/94 odgoditi izvan razumnog roka, koji se treba ocijeniti s obzirom na posebne okolnosti svakog slučaja. Naime, takvo ograničenje, kako su to tvrdili tužitelji, ima za cilj usklađivanje s obvezom dužne pažnje i načelom dobre uprave koji su za Komisiju obvezujući.
- 200 U ovom slučaju valja istaknuti da su protekla dva mjeseca i dvadeset četiri dana od završetka postupka konzultacija savjetodavnog odbora, 15. travnja 2002., i donošenja pobijane odluke, 9. srpnja 2002. Međutim, to razdoblje nije nerazumno, osobito s obzirom na obvezu koju Komisija ima na temelju članka 14. Uredbe br. 3286/94 da se o nacrtu odluke interno konzultira sa svojim različitim službama, da o odluci konzultira države članice te da poštuje rok koji je dostatan za prijevod odluke na sve službene jezike Zajednice.
- 201 Iz toga slijedi da drugi dio ovog tužbenog razloga valja odbiti, kao i osmi tužbeni razlog u cijelosti.

202 U ovim okolnostima tužbu valja odbiti u cijelosti.

Troškovi

203 Sukladno članku 87. stavku 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da tužitelji nisu uspjeli u postupku, valja im naložiti snošenje troškova sukladno zahtjevu Komisije.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (prvo prošireno vijeće)

proglašava i presuđuje:

- 1. Tužba se odbija.**
- 2. Tužiteljima se nalaže snošenje troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 14. prosinca 2004.

[Potpisi]

* Jezik postupka: francuski